

FUGLE & NATUR

Vær spontan – de nye
punkttællinger

DOF hjælper nyopdaget
kolibri

Naturstyrelsen rykker
i Tøndermarsken

BOMLÆRKEN

DELER DANMARK

MANGE FLERE ROVFUGLE I BUR

KOLOFON

Forside

Bomlærken er sjælden i Østdanmark, men almindelig i Vestdanmark. I Fugleværnsfondens reservat på Agerø ved Limfjorden er bomlærken en af karakterfuglene. Læs mere om Agerø på side 20-25. Foto: Allan Gudio Nielsen.

Udgivet af Dansk Ornitologisk Forening – DOF – BirdLife Danmark

Vesterbrogade 138-140
1620 København V
Tlf. 33 28 38 00
(alle hverdage 11-15).
Mail: dof@dof.dk

Bemærk, at vi nu igen udsender *Fugle & Natur med PostNord*. I tilfælde af, at du ikke modtager dit medlemsblad, henvend dig til DOF's sekretariat på telefon: 3328 3800 eller dof@dof.dk

Redaktør (ansv.):

Helge Røjle Christensen,
Pilgårdsvej 4, 7742 Vesløs,
tlf. 97 99 32 77 (aften),
e-post: fugleognatur@dof.dk

Annoncer:

Mads Oddershede

Ture og Møder:

Anders Odd Wulff

Oplag:

17.000. ISSN: 1395-8860

Layout og tryk:

Jesper Urban Pedersen/
Vivian Buch

www.STEPPRINTPOWER.dk

Siden den forrige regering desværre tillod jagt med rovfugle i Danmark, er antallet af fugle af udenlandske rovfuglearter bag lås og slå steget voldsomt. Der sidder nu 644 rovfugle fordelt på 25 arter i bur, heraf kongeørn 9, hvidhovedet havørn 11, steppeørn 8, kejsjørn 1 samt lammegrib 1. Det viser en opgørelse fra Miljøstyrelsen til Vildtforvaltningsrådet i december 2019.

Muligheden for jagt med rovfugle blev indført i efteråret 2018 trods skarpe protester fra DOF, hvor vi advarede om, at det ville betyde en kraftig stigning i antallet af rovfuglehold og rovfugle i bur. Nu viser opgørelsen en stigning på 30% på to år for alle udenlandske arter under et, hvilket er udtryk for en klart øget interesse. For slagfalk og brunskuldret våge er antallet af fugle bag tremmer på to år således øget med henholdsvis 69% og 38%! Den øgede interesse og dermed flere fugle i bur slår også igennem for fx amerikansk tårnfalk, lannerfalk, berberfalk og rødhalet våge.

Tilsvarende opgørelser over hold af rovfugle er lavet i 1994, 2009 og 2017, og de viser, at hold af danske arter som tårnfalk og duehøg nu er udfaset. Til gengæld er hold af udenlandske arter steget med 84% de sidste 10 år. Absolut en kedelig udvikling, for rovfugle hører ikke til på en pind i et bur!

I september 2019 besluttede miljøminister Lea Wermelin ikke at ændre *Bekendtgørelse om hold af fugle i fangenskab*, som den tidligere regering og Dansk Folkeparti ellers havde planer om. Der var lagt op til en række lempelser, så falkonerer fremover kunne gå på jagt med naturligt forekommende arter i Danmark, som fx duehøg, vandrefalk og jagtfalk. Stor ros til ministeren for den klare tilkendegivelse. Lad os endelig

fortsætte ad den vej, så hold af rovfugle helt afvikles, og jagt med disse igen forbydes. Jo før jo bedre.

Indberetninger til Miljøstyrelsen, som falkonererne er forpligtet til, viser, at der i 2018/2019 med rovfugle er nedlagt i alt 41 fugle, fordelt på 15 grænder, 12 agerhøns, 8 fasaner, 4 krikænder, 1 troldand og 1 husskade.

Af naturligt forekommende arter sidder der 262 fugle i bur, og heraf udgør jagtfalke og vandrefalke tilsammen 90%. Det fremgår også, at de 151 jagtfalke fordeler sig på kun 2 ejere, og der er formentligt tale om erhvervsmæssigt opdræt og eksport til Mellemøsten. Miljøstyrelsen har på spørgsmål fra DOF oplyst, at fugleholds bekendtgørelsen ikke lægger loft over, hvor mange fugle man må holde eller producere og heller ikke forhindrer opdræt og eksport, hvis reglerne for handel med disse arter overholdes.

DOF vil følge udviklingen tæt, og vi vil være særlig opmærksom på igen at få jagt med rovfugle forbudt, om ikke før så når *Bekendtgørelse om jagt og regulering ved brug af rovfugle* skal evalueres i 2022.

Rovfugle i bur; det kan vi ikke være bekendt!

Egon Østergaard
EGON ØSTERGAARD,
FORMAND DOF

SIDE 4

Punkttællinger spontant og om natten

INDHOLD

Punkttællinger 2.0	4
Nyt samarbejde med golfbaner	11
Danmark siden sidst.....	12
Hjælp til fugle i Tøndermarsken	14
”Fugleriget” – Agerø	20
Nyheder fra hele verden	26
Pittamanden i Thailand	28
DOF Travel og den ny kolibri	30
Mine venner lunderne	36
Ture og møder mv.....	41

SIDE 14

Naturstyrelsen hjælper fugle i Tøndermarsken

SIDE 36

Besøg hos lunderne på Færøerne

SIDE 30

DOF Travel støtter nyopdaget kolibri

**Natravne skal
tælles om natten.**

Foto: Henrik Hougaard
Larsen

VÆR SPONTAN

OG TÆL FUGLE OM NATTEN

AF HELGE RØJLE CHRISTENSEN

Spontantællinger, nattællinger og flere tidlige forårstællinger. DOF's nye projekt Punkttællinger 2.0 tilbyder mange nye muligheder for tællelystne fuglekiggere. Samtidig kan du være med til at styrke og modernisere Punkttællingsprogrammet, der siden 1975 har været rygraden i den systematiske indsamling af data om Danmarks almindelige fuglearter.

Det nye projekt Punkttællinger 2.0 kører fra 2020 til og med 2023 og har fået godt 5,5 mio. kroner i støtte fra Aage V. Jensen Naturfond.

Skovhornugleunger er ofte lette at registrere, når de tigger om føde om aftenen.

Foto: Hans Henrik Larsen

Du finder et punkt helt efter eget valg, både når det gælder naturtyper og tidspunkt på dagen. Du registrerer alle fugle på punktet i fem minutter – og indtaster så resultatet til DOF fx ved hjælp af din nye app på mobiltelefonen.

Så enkelt bliver det fremover at bidrage til naturovervågningen i Danmark. En del af det nye punkttællingsprojekt er nemlig de såkaldte spontantællinger, der skal supplere de traditionelle punkttællingsruter med typisk 10-20 punkter på faste ruter og tidspunkter.

”Spontantællingerne er en ny og mere uforpligtende metode, som vi håber appellerer til mange af DOF’s medlemmer”, siger Thomas Vikstrøm, organisatorisk leder af projektet. Både DOF og Københavns

“

Spontantællingerne er en ny og mere uforpligtende metode, som vi håber appellerer til mange af DOF’s medlemmer

”

Universitet ser et stort potentiale i spontantællingerne. Internationalt kaldes de for Complete Lists. Lignende tællinger har for nyligt været medvirkende til at konstatere spredningen af Usutu-virus i Mellemeuropa, fordi tællingerne viste et hastigt faldende antal solsorte på tællingerne.

Helt sit eget program

”Spontantællingerne skal ikke fagligt eller teknisk kombineres med det eksisterende punkttællingsprogram, men udgøre sit eget supplerende program”, forklarer Thomas Vikstrøm.

Spontantællinger skal indtastes i DOFbasen, som i den forbindelse skal klargøres til indtastning af observationer fra observationspunkter, hvilket er afgørende nyt i forhold til de nuværende indtastningsmuligheder, der alle er baseret på velafgrænsede lokaliteter.

”Spontantællingerne vil først for alvor være anvendelige til analyser, når der årligt bliver udført mange tællinger. Hvor mange, der kræves, vil vi undersøge fra starten af projektet”, siger den organisatoriske projektleder.

Kærsangeren vil også blive dækket bedre fremover. Foto: John Larsen

Nye værktøjer til analyser

En anden vigtig del af det nye projekt Punkttællinger 2.0 er en opgradering af den software, som bruges til analyserne.

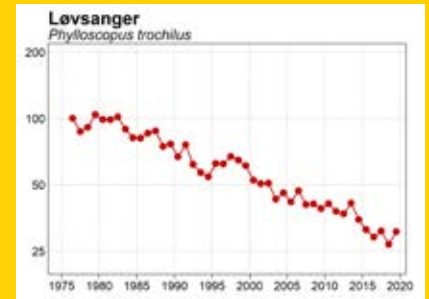
Punkttællingsanalyser, altså om-dannelsen af fugleobservationer til såkaldte "indeks", der beretter om fuglearters relative antal gennem tiden, er ikke noget nyt fænomen. Men beregningsmetoderne og den software, der ligger bag ved de velkendte grafer og tal, er under konstant udvikling. En af de primære drivere bag denne udvikling er det internationale europæiske organ PanEuropean Common Bird Monitoring Scheme (PECBMS), der varetager overvågningen af de almindelige fuglearter i hele Europa.

PECBMS består af medlemmer fra alle europæiske lande, der har et punkttællings-program. Med projektet Punkttællinger 2.0 vil DOF tage ny software i brug, der er hurtigere og giver helt nye muligheder for analyser. Det sker i et tæt samarbejde med PECBMS og specialister fra andre landes fugleforeninger, så vi sikrer os det bedst mulige sammenligningsgrundlag med resten af Europas standardiserede monitoringsprogrammer.

Bedre analyser, bedre beskyttelse

"Et godt eksempel på de nye muligheder er opdaterede habitatindeks", siger Daniel Palm Eskildsen, som er videnskabelig projektleder.

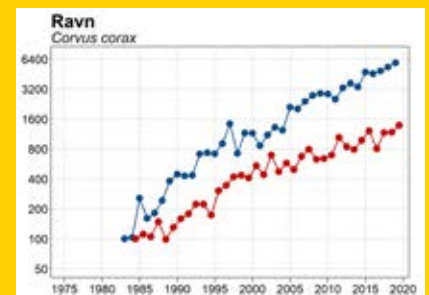
Fingeren på fuglepulsen

Løvsangeren trækker til Afrika og har vist nærmest konstant tilbagegang, siden punkttællingerne startede for over 40 år siden.

Gransangeren trækker til Sydeuropa om vinteren – og har haft markant fremgang i den samme periode.

Ravnen er en af de fuglearter, som har haft størst fremgang i Danmark, mens punkttællingerne har haft fingeren på fuglepulsen. Blå kurve er vintertællinger, rød er yngletid.

Rødrygget tornskade gik meget tilbage i 1970'erne og 1980'erne, men bestanden har siden stabiliseret sig på et lavere niveau.

Gul vipstjert gik tilbage gennem flere årtier, men har nu fremgang, fordi den har tilpasset sig nye biotoper i det intensive landbrug.

”Hidtil har vi oftest brugt et samlet indeks fra de arter, som har for eksempel skoven eller agerlandet som deres primære habitat, når vi har vurderet, hvordan det står til i agerlandet eller skoven. Fremover vil vi nemmere kunne udvælge de punkter, hvor vores observatører har registreret habitatet ”løvskov”. På den måde vil vi kunne skabe et løvskovspecifikt indeks, der siger noget om, hvordan tilstanden er for alle løvskovens fugle og ikke bare de fuglearter, som har skoven som deres primære habitat”.

Daniel Palm Eskildsen understreger, at målet med det nye projekt i sidste ende er en forbedret indsats for fuglebeskyttelsen i Danmark.

”Jo flere tællinger og jo bedre analyser, jo stærkere kan vi dokumentere årsagerne til fuglenes frem- og tilbagegang. Ikke mindst når det gælder fuglearter i tilbagegang er det vigtigt for DOF at indsamle seriøse videnskabelige data, som vi kan bruge i vores

arbejde for fuglene”, siger den videnskabelige projektleder for Punkttælling 2.0.

”Med et øget antal registreringer fra felten kan vi forvente at producere indeks for nogle af de arter, som tidligere har været utilstrækkeligt dækket i de almindelige punkttællinger. Især de nataktive arter vil blive dækket bedre i forbindelse med de nye nattællinger. Vores forhåbning er, at vi i fremtiden kan producere yngletidsindeks for arter som skovsneppe, skovhornugle m.fl., hvilket ikke har været muligt indtil nu”.

“

Jo flere tællinger og jo bedre analyser, jo stærkere kan vi dokumentere årsagerne til fuglenes frem- og tilbagegang

”

Punkttællinger 2.0

Opgradering af DOF's punkttællingsprogram med nye metoder og ny teknologi.

- Spontantællinger – et punkt, fem minutter, frit valg af tid og sted.
- Flere tællinger om natten – både ruter og spontantællinger – for bedre dækning af nataktive fuglearter som fx vandrikse, natugle, skovhornugle, natravn, skovsneppe, nattergal, kærsanger, rødtrum, drosselrørsanger, savisanger og græshoppesanger.
- Tidligere forårstællinger i marts-april for tidligt ynglende arter, især standfugle som stor flagspætte og grønirisk.
- Generelt flere almindelige punkttællingsruter udlagt systematisk på forhånd, ikke mindst i habitater (naturtyper), som ikke er så godt dækkede i dag.
- Opgradering af analyser, blandt andet habitatindikatorer baseret på aktuelle observationer og deres tilhørende indeks.
- Udvikling af ny app til mobiltelefoner til indtastning i felten
- Afdækning af betydningen af aldersrelateret høretab hos punkttællere
- Forsøg med soundscape-undersøgelser – automatisk registrering af fuglelyde, både sang og kald.
- **Og ikke mindst: Rekruttering, uddannelse og fastholdelse af flere frivillige punkttællere blandt DOF's medlemmer.**

Projektperioden er 2020 til og med 2023, men de opnåede resultater vil naturligvis blive brugt fremadrettet i de fortsatte punkttællinger. Projektets samlede budget er på 5.586.000 kroner og finansieres af Aage V. Jensen Naturfond.

Lyst til at deltage?

Kontakt DOF v/Thomas Vikstrøm
e-mail: thomas.vikstroem@dof.dk
telefon: 33 28 38 22,
Fuglenes Hus, Vesterbrogade
140, 1620 København V

Stor flagspætte er en af de arter, som registreres bedst tidligt om foråret.
Foto: Erik Pedersen.

Dansk
Ornitologisk
Forening

BirdLife
DANMARK

En arv til Dansk Ornitologisk Forening
**ER EN GAVE FRA ÉT LIV
TIL ET ANDET**

Ved at betænke DOF i dit testamente er du
— selv efter din levetid — med til at hjælpe
vores truede ynglefugle & sårbare natur.

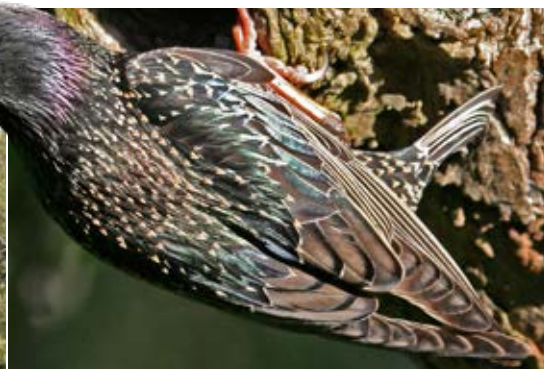
**I LØBET AF DE SIDSTE 50 ÅR
ER TRE UD AF FIRE VIBER
FORSVUNDET FRA DANMARK**

— DET SKAL VI RETTE OP PÅ!

Hvis du ønsker at donere en del af din arv til fuglene
& DOF, kan du gratis oprette dit testamente hos vores
advokat, Nils-Erik Norsker, som er klar til at hjælpe dig.

23 32 62 90
NILS.ERIK@NORSKER.EU
WWW.DOF.DK/ARV

Foto: Sydsjællands
Golfklub.

Stæren spiser blandt andet larver af stankelben og gåsebiller, som kan skade græstæppet på golfbanerne. Foto: Erik Biering.

Fra venstre: redekassemager Ole Skytte sammen med Benny Steinmejer fra DOF Storstrøm og chef-greenkeeper hos Sydsjællands golfklub Per Sørensen - med de fælles-indkøbte stærekasser til golfbanen. Foto: DOF

HOLE IN ONE I REDEKASSEN

AF MADS ODDERSHEDE, DOF

Nyt samarbejde baner vejen for flere og bedre fugleoplevelser på golfbanerne

Hvor mange og hvilke fugle rummer de skandinaviske golfbaner? Hvordan kan vi forbedre deres levevilkår ved at involvere golfspillere og fuglekiggere? Et nyt samarbejde mellem Dansk Ornitologisk Forening og Dansk Golf Union samt de øvrige skandinaviske golfforbund er søsat i jagten på svarene. Arbejdet vil tage tre år og skal bl.a. løftes af begge organisationers mange frivillige. Hovedaktiviteterne er fugleregistreringer i

DOFbasen og på baggrund heraf udarbejdelse af en guide til greenkeeperne med forslag til fuglevenlig naturpleje.

En anden aktivitet er skabelsen af netværk mellem golfspillere og fuglekiggere. Disse netværk vil eksempelvis afholde guidede fugleture, foredrag og hjælpes ad med opsætning af redekasser.

Synes du, at projektet lyder spændende, og vil du gerne bidrage i større eller mindre omfang, så læs mere på www.dof.dk/golf

SIDEN SIDST

DANMARK

FIRE FUGLEARTER FREDES

Fløjlsanden er en af de rødlistede fuglearter, som nu får fred i Danmark.

Foto: John Larsen

Fra næste jagtsæson vil det være slut med at jage taffeland, havlit og fløjlsand i danske havområder. Og på landjorden vil tyrkerduen få sit på det tørre. Hidtil har der været en jagttid på tyrkerdue øst for Storebælt.

Det er miljøminister Lea Wermelin (S), som har besluttet at frede de fire arter efter en enig indstilling fra Vildtforvaltningsrådet. Dansk

Ornitologisk Forening er tilfreds med de kommende ændringer i jagttiderne, om end foreningen gerne havde set flere arter jagtfredet. I flere år har alarmklokkerne bimlet over de globale bestande af taffeland, havlit og fløjlsand, der alle har nogle af deres vigtigste vinterkvarterer i de danske farvande. Men fra næste jagtsæson vil de tre arter af havdykænder altså blive jagtfredet i Danmark.

“Vi er godt tilfredse med udsigten til en fredning af de tre arter af havdykænder, hvis bestande alle er globalt rødlistede, fordi de i adskillige år har været i så kraftig tilbagegang, at de betegnes som sårbare”, siger Egon Østergaard, formand for DOF. “Vi mener ikke, at Danmark skal tillade jagt på rødlistede og dermed truede arter, så derfor er dette et første skridt i den rigtige retning”, siger Egon Østergaard.

Fire kohejrer samlet
ved Herning.
Foto: Henrik Haaning Nielsen

KOHEJREN INDTAGER DANMARK

UDSIGT TIL TVILLINGER I ØRNE TV

Selvom begge mager i Ørne TV-parret på Lolland er debutanter, så lagde ørnehunnen hele tre æg. Et af æggene forsvandt dog hurtigt, så når dette læses er der formentlig tvillinger i reden ved Hyllekrog, hvorfra man døgnet rundt på ottende sæson kan følge yngleparret i DOF's reality-tv med havørne i hovedrollerne.

Hos danske Havørne er gennemsnittet 1,4 overlevende unge per rede med ynglesucces. Det betyder jo, at cirka halvdelen af parrene får to unger ud at flyve. Vi ved ikke præcis, hvor mange af rederne med kun en unge, der kun har været et æg i, eller hvor mange, der måske har været flere i, men hvor en af ungerne så er omkommet, eller det andet æg slet ikke er blevet ruget ud.

Ørnene vil altid prioritere fodringen efter mængden af mad. Hvis der er mad nok, vil begge unger blive fodret, og der er masser af mad i det lavvandede område, hvor reden er - såvel fisk, som gæs og ænder, ligesom ørnene kan være heldige at finde sårede eller trafikdræbte dyr. Det er et område, hvor der næsten altid også er et slæng af unge ørne, og det bekræfter, at der umiddelbart er rigeligt til alle.

Du kan se ØrneTV på ørnetv.dk

Hele vinteren og foråret igennem har den danske natur budt på observationer af kohejrer. Den hvide hejre, der er elefantens følgesvend i Afrika, er ved at udvide sit livsrum mod nord, og den spås at kunne blive Danmarks næste nye ynglefugl. Danske kreaturer har dermed udsigt til at få en ny følgesvend.

"Historien om kohejrens evne til at ekspandere og tage nye dele af verden i besiddelse er unik og bemærkelsesværdig", siger Henrik Haaning Nielsen, ornitolog og redaktør af DOF's internetmagasin Pandion.

"Før 1930 var den vestlige bestand kun udbredt i Afrika med mindre bestande i Spanien og Portugal. Så fløj kohejren over Atlanterhavet og etablerede sig i Sydamerika, inden den bredte sig nordpå til Mellemamerika. I 1953 yngede den i Florida, og derpå bredte den sig til flere områder i Nordamerika. I Canada yngede den første gang i 1962", fortæller Henrik Haaning Nielsen.

I Europa rykkede kohejren også mod nord, og Holland fik sit første ynglepar i 1998.

"I vinteren 2007/2008 oplevede England et større rykind af cirka 200 kohejrer, og for tre år siden blev der fundet et ynglepar i England. De mange engelske kohejrer er med til at underbygge spådommen om, at den snart kan etablere sig også i Danmark", siger ornitologen. Den østlige bestand af kohejrer, som oprindeligt hørte hjemme i Indien og Kina, har taget lige så store springture og nye landområder i besiddelse som deres vestlige artsfæller. Indiens og Kinas kohejrer har koloniseret både Australien og New Zealand.

ET LUKKET BADEKAR I TØNDERMARSKEN

AF MARCO BRODDE

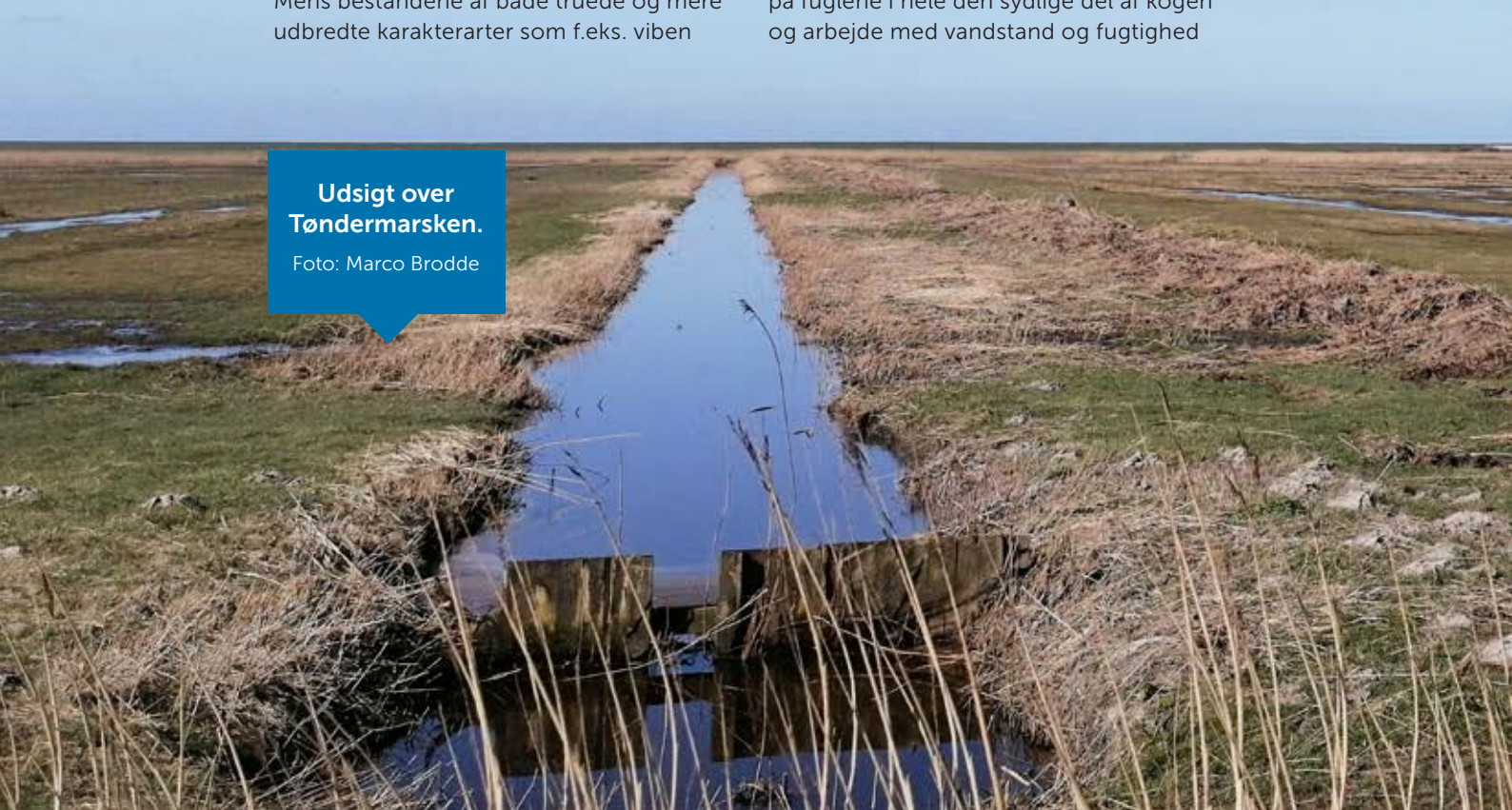
Margrethe Kog i Vadehavet skal byde på bedre forhold for engfuglene. Naturstyrelsen forsøger efter alle kunstens regler at efterkommer kravene fra klyder, kobbersnepper og de andre kræsne ynglefugle.

Der er godt nyt for ynglefuglene i Tøndermarsken, der kan se frem til forbedrede levevilkår allerede fra dette forår. I hvert fald i den del af marsken, som de seneste årtier i forvejen har kunnet mønstre de mest positive historier fra en egn, hvor mange ynglefugle er forsvundet. Mens bestandene af både truede og mere udbredte karakterarter som f.eks. viben

er svundet dramatisk ind i store dele af Tøndermarskens koge, har de statsejede dele af Margrethe Kog længst mod vest kunnet opretholde i hvert fald visse fuglebestande. Det er netop i Margrethe Kog, at Naturstyrelsen ved hjælp af en jordfordeling nu har fået mulighed for at fokusere på fuglene i hele den sydlige del af kogen og arbejde med vandstand og fugtighed

Udsigt over
Tøndermarsken.

Foto: Marco Brodde

**Fjordternens
ynglesucces skal
registreres.**

Foto: Torben Andersen

i kogens østlige del, som hidtil har været holdt ganske tørre i sommerhalvåret og drevet med græsning for øje.

Kompliceret affære

Tøndermarskens historie og drift er en kompliceret affære, hvor en lang række faktorer spiller ind på engfuglenes trivsel i de forskellige koge (inddigede marskarealer), men fugtighed er en af de afgørende. En udfordring er, at hvis en lodsejer justerer på vandstanden i kanaler, i grøfter og på engene, influerer dette

naturligvis straks på nabo-jorden. Derfor giver det en unik mulighed, at Naturstyrelsen som enejer nu har mulighed for at dreje på alle knapper inde i det "lukkede badekar", som Margrethe Kog Syd er, uden at skulle bekymre sig om naboarealer, hvor vand ikke er ønsket. Landskabsforvalter Martin Brink, der sammen med Skovfoged Jens Hjerrild Hansen, har arbejdet med projektet fra dets start fortæller, at indsatsen hviler på fem elementer, og at Naturstyrelsen har søgt råd og

“

Derfor giver det en unik mulighed, at Naturstyrelsen som enejer nu har mulighed for at dreje på alle knapper

”

Klyden tager – forhåbentlig - imod udviklingen med åbne vinger.
Foto: John Larsen

Tid til lidt afslapning for stor kobbersnepe. Foto: Torben Andersen.

sparring hos landets mest erfarne eksperter på engfuglenes krav.

Mere vand er essentielt

En øget fugtighed i ynglesæsonen har essentiel betydning for engfuglenes mulighed for fødesøgning og

sikre ynglepladser. Derfor handler projektets første element om at give vandet fra Vidåsystemet adgang til dele af de hidtil tørre engarealer. Man sigter mod at lade 114 ha. oversvømme pr. 1. april og etablere sjåvand på yderligere 51 ha. Igennem ynglesæsonen skal vandstanden

falde langsomt frem mod sommeren. Hvis et år byder på tørke, der nemt kan spolere en hel ynglesæson, kan der pumpes vand ind. Kunstig designet natur, javel. Men Tøndermarsken er et kulturlandskab, hvor vand i forvejen har været styret af menneskehånd i århundreder.

Udsigt over Tøndermarsken.

Foto: Marco Brodde

Spørgsmålet er som bekendt blot, hvilke scenarier, der passer fugle, mennesker og husdyr bedst.

Fuglevenlig græsning

Naturstyrelsen har fjernet over 30 km hegn på de nyrehvervede arealer. På et mindre areal fortsætter den private græsning med får i fem år, men ellers skal jorden nu græsses af kreaturer, der kan fordele sig jævnt ud og sikre en passende varieret vegetationshøjde. Udbindingen sker sent og først med relativt få dyr af hensyn til fuglenes æg, men også fordi de mange bramgæs allerede har taget godt for sig af græsset i foråret.

”Få hegn betyder, at dyrene bedre kan komme til at græsse ned mod skelgrøfterne, og det er jo det, vi alle gerne ser, forklarer Martin Brink med henvisning til vadefuglenes behov for at kunne komme ned til kanalernes vand. Jo færre rørskovsbræmmer jo bedre.

Forbedret klæggrav

Langs hele Vadehavskysten lyser klæggravene op som fuglerige refugier i et ellers ofte intensivt drevet landbrugsland med få fugle.

Disse råstofgrave, hvor klægen bruges til digebyggeri og forstærkning kan, hvis de er gravet med fuglene i baghovedet, være de rene perler. Som Sneum Klæggrav, der huser landets største hættemågekoloni.

I Margrethe Kog findes en klæggrav netop i det nye projektområde. Her har Naturstyrelsen gjort brug af nogle klassiske greb, når det kommer til sådanne søer. På en strækning over en kilometer har man udjævnet brinkerne, så vadefuglene har fået en jævnt skrånende flade at fouragere på. Samtidig er der etableret to øer i søen, der er fladet ud, som f.eks. klyder og fjordterner foretrækker det. På en af øerne udlægges en rævespærring. Nationalpark Vadehavet har støttet dette initiativ økonomisk. Igen må man huske på, at dette terræn ikke er

naturligt, men en sø, der oprindeligt er skabt med et helt andet formål. I dag kan vi blot vælge at give plads til noget natur i et kulturlandskab skabt af inddigning og landindvinding.

Prædation skal begrænses

Netop prædation fra bla. ræv og mårhund er også en afgørende faktor for fuglenes ynglesucces, pointerer Martin Brink, hvilket underbygges af faglige analyser fra de seneste årtier. Hvis ikke landskabet passer fuglene og ikke tilbyder føde til ungerne, hjælper det sjældent at regulere prædatorer, men i dette projekt arbejdes netop med hele paletten. Naturstyrelsen sætter derfor ind med en styrket indsats overfor ræv og mårhund fra i år.

Løbende opfølgning er vigtig

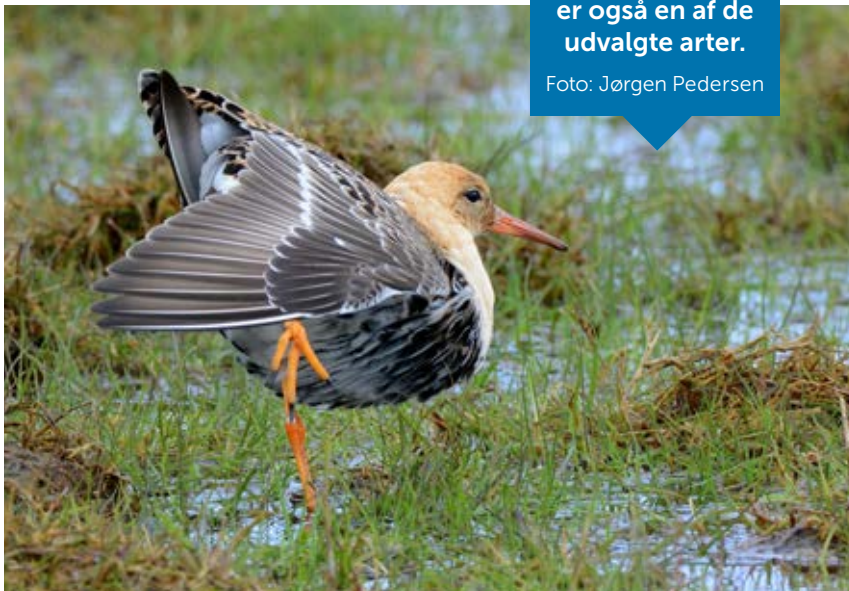
Martin Brink ved alt om, at engfugle er kræsne, og at man ikke altid kan regne ud, hvordan de opfører sig på

Bredden af klæggraven flades ud af hensyn til fuglene. Foto: Naturstyrelsen.

**Brushanen
er også en af de
udvalgte arter.**

Foto: Jørgen Pedersen

er vores manglende viden om ynglesucces og en faglig baseret viden om, hvad der virker og ikke virker. Naturstyrelsen betragter indsatsen i Margrethe Kog som et flagskibsprojekt, og ønsker derfor at supplere den eksisterende overvågning med en monitoring af udvalgte arters ynglesucces. I hvert fald hos arter som brushane, fjordterne, klyde og stor kobbersnepe. På den måde håber man at kunne blive bedre i stand til at justere tiltagene løbende.

Projektet i Margrethe Kog Syd omhandler 466 ha. i den østlige del af kogen. Budgettet er på omkring 1.1. millioner kroner, hvoraf de fleste midler kommer fra staten selv, suppleret af hegningsstøtte fra EU og som nævnt Nationalpark Vadehavet.

lokaliteterne eller responderer på naturlige variationer og driften i marsken. "Derfor bliver det aldrig bedre, end det, vi løbende følger op med", understreger han.

"Arealerne er store her, og vi skal hele tiden køre langt for at kunne holde øje og være aktive. Men det er simpelthen bare nødvendigt, hvis vi skal sikre de fåtallige arter".

Derfor har Naturstyrelsen erhvervet en ejendom i Nørremølle tæt på Margrethe Kog og ansat en medarbejder, der kan følge området i det daglige, tilse pumper osv.

Et flagskibsprojekt

En af de store udfordringer i forvaltningen af engfugle i Danmark

Marco Brodde er DOF's repræsentant i Nationalpark Vadehavets bestyrelse og er udpeget som den danske grønne rådgiver i Det Trilaterale Vadehavssamarbejde mellem Danmarks, Tysklands og Hollands regeringer.

HVEM SKAL MODTAGE OPRÅB ÅRETS HÆDERSPRIS?

DOF's Hæderspris uddeles hvert år til et medlem, som har ydet en enestående indsats for fuglene og DOF i Danmark eller udlandet.

Hædersprisen har p.t. en værdi på 15.000 kr.

Hvis du ønsker at indstille en kandidat til Hædersprisen 2020, som uddeles i forbindelse med foreningens repræsentantskabsmøde i november, sender du dit skriftligt

motiverede forslag (min. ½ A4 side) senest 23. august 2020 via e-mail til Kirsten Marie Haugstrup på mail-adressen kmhaugstrup@gmail.com.

Valget blandt de foreslåede kandidater træffes af et Hædersudvalg nedsat af DOF's hovedbestyrelse.

Bemærk at folk på DOF's og Fugleværnsfondens lønningsliste og hovedbestyrelsens medlemmer ikke kan modtage hædersprisen. Tidligere års modtagere kan ses under Om DOF på [dof.dk https://www.dof.dk/om-dof/dof-s-haederspris/tidligere-ars-haedersmodtagere](https://www.dof.dk/om-dof/dof-s-haederspris/tidligere-ars-haedersmodtagere)

NATUR BUTIKKEN

KENKO VCSMART VR SERIEN

Kompakt kikkert med billedstabilisering og avanceret optik. Når man ser gennem en kikkert med kraftig forstørrelse, er det ofte svært at holde den tilstrækkeligt rolig og stabil. Billedet hopper og ryster, hvilket gør det vanskeligt at se de fine detaljer. Takket være den indbyggede billedstabilisering giver Kenko VcSMART et roligt og skarpt billede, der gør det nemt at studere forskellige detaljer i eksempelvis et landskab, på en fugl eller på andre dyr. Billedstabiliseringen gør det også muligt at bruge kikkerten i længere tid, uden at dine øjne bliver trætte.

—
Pris fra kr. 7.999,-

Medlemspris fra kr. 7.599,-

Se vores
øvrige udvalg på
naturbutikken.dk

Kenko

“Fugleriget” – Fugleværnsfondens reservater

I serien “Fugleriget” her i Fugle & Natur rejser vi rundt til samtlige Fugleværnsfondens reservater. Et reservat for hvert nummer. Vi starter fra nord og er denne gang nået til reservatet på Agerø ved Mors. Det er en serie med foreløbig 23 afsnit – men måske kommer der flere reservater til, inden serien er slut...

AGERØ

– MOSAIKKEN HVOR VAND OG LAND FORENES

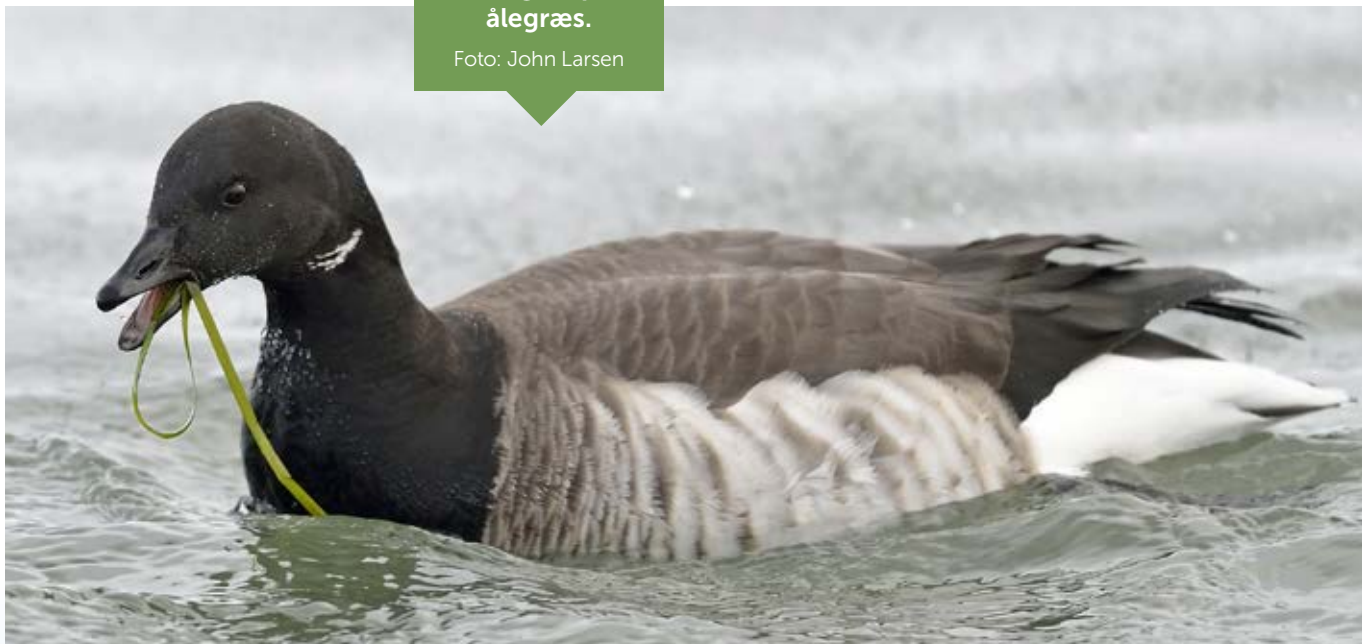
AF JØRN LENNART DYHRBERG LARSEN

Fugleværnsfondens naturreservat på Agerø, engene, holmene og Stenklipperne i vest, tæller godt 27 hektar. Men hvis man tæller den mellem-liggende vandflade med, er det samlede areal omtrent det tredobbelte.

Lysbuget
knortegås spiser
ålegræs.

Foto: John Larsen

Og man bør tælle det med, for set fra fugleperspektiv er det netop i mosaikken mellem fugtige enge med tuer, pander, loer og lavvandet fjord, at Agerøs natur viser sin største værdi. I det væld af nicher, der opstår, er der nemlig føde og rastemuligheder for en meget bred skare af fuglearter, der er nært knyttet til vand.

Ansvarsart nummer 1

En af de arter, der benytter sig af dette, er den lysbugede knortegås. Knortegåsen er en højarktisk ynglefugl, og næsten hele verdens bestand af den lysbugede underart opholder sig i en stor del af året i Danmark. Den samlede verdensbestand er på beskedne 10.000 individer, og det

er på den baggrund den fugl, som Danmark har størst ansvar for at beskytte. En stor andel af bestanden bruger den sidste måned inden afgang mod ynglepladserne på Svalbard og Nordøstgrønland i slutningen af maj til at tanke op i Agerøs spisekammer, som på denne tid af året er rigt på sukker- og proteinrig føde.

Agerø i
fugleperspektiv.

Foto: Kurt Gabs

En flok
bjerglærker.

Foto: Hans Henrik
Larsen

Fugleværnsfonden

Fugleværnsfonden er en almenyttig, erhvervsdrivende naturfond etableret af Dansk Ornitologisk Forening (DOF) i 1966, men har virket som selvstændig fond siden 2006.

Takket være økonomiske bidrag fra private, fonde, virksomheder og myndigheder, ejer og forvalter fonden i dag 23 naturreservater i Danmark. Bidragene sikrer naturbeskyttelse og naturgenopretning på fondens arealer samt opkøb af nye naturområder. Naturreservaterne er åbne for alle. De kan besøges på egen hånd eller på guidede fugleture. Se meget mere på www.fuglevaernsfonden.dk.

Knortegæssene har en forkærlighed for ålegræs, som er specielt energirig, men under højvande kan de ikke nå det og slår sig på engenes græs og urter i stedet. Forstyrrelsesfrie fourageringsområder som Fugleværnsfondens naturreservat er uundværlige, da gæssene skal forøge deres vægt med halvdelen af deres vintervægt på 1100-1300 gram. Ellers klarer de ikke rejsen til Arktis på 3000 km og at få opfostret nok unger i den ventende ynglesæson.

Undseelig "lærke" i træet

Når man besøger Agerø, kan man næsten ikke undgå at blive budt velkommen af en anden af Agerøs karakterarter, bomlærken. Fuglen er, på trods af den overfladiske lighed, slet ikke en lærke, men en værling og altså tæt beslægtet med gulspurven og rørspurven (som jo heller ikke er spurve).

Navnet er en fordanskning af det tyske Baumlerche, som betyder trælærke. Hvis man ser bort fra fejlklassificeringen, er det særdeles

"Turen går på vaklende ben over engenes tuer, hvilket ikke sjældent resulterer i en våd sok, inden man når holmene". Foto: Jørn Lennart Dyhrberg Larsen.

godt betegnende, da den i forårs- og sommermånederne oftest sidder i toppen af en busk eller et lille træ i de mange levende hegn og udbreder den karakteristiske knitrende strofe "stik, stik, sticketi-skriik".

Bomlærken er en rigtig agerlandsfugl og ligesom mange andre fugle i agerlandet er den gået tilbage i takt med landbrugets intensivering. Men på Agerø holder den fortsat stand.

Oplevelserne venter

Vil man opleve Agerøs sprudlende natur, er det sene forår et af de bedste tidspunkter. Her er engenes ynglefugle ankommet og de højarktiske gæster, heriblandt de lysbugede knortegæs, er endnu i gang med den sidste optankning inden afgang mod nord. En anden god mulighed er i efteråret. Ud over ænder, gæs og vadefugle som raster efter overstået ynglesæson, ankommer også bjerglærken fra ynglepladser i de norske fjelde.

I oktober måned arrangerer Fugleværnsfonden årligt en fugletur ud på engene i det ellers lukkede reservat.

Foto: Jørn Lennart Dyhrberg Larsen

Ekskursionsgæster på Agerø med Fugleværnsfondens observationshus i baggrunden. Foto: Jørn Lennart Dyhrberg Larsen

Bjerglærken er fast gæst på Agerø, men holder for det meste til et godt stykke ude på engene og kan derfor være svære at få øje på fra reservatets fugleskjul.

I oktober måned arrangerer Fugleværnsfonden dog årligt en fugletur ud på engene, som normalt er lukkede for publikum. Dette er en enestående mulighed for at opleve bjerglærkerne på nært hold, ofte blot få meters afstand.

Turen går på vaklende ben over engenes tuer, hvilket ikke sjældent resulterer i en våd sok, inden man når holmene. Er man heldig, er vandet tilpas lavt, så man kan vade ud til Stenklipperne, Agerøs yderste skanse, hvor man på det nærmeste står midt i Limfjorden.

Jørn Lennart Dyhrberg Larsen er naturvejleder i Fugleværnsfonden.

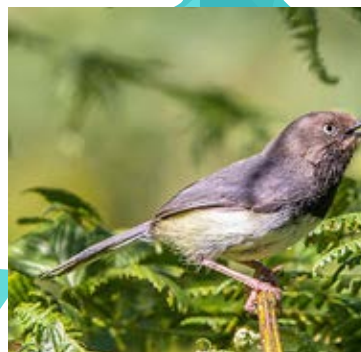
KORT NYT VERDEN

▼ Foto: Inés Pereda

Stærling truet på pampassen

Under halvdelen af den sydamerikanske pampas er tilbage. 50-70 pct. af det oprindelige græsland er omlagt til intensivt landbrug. Det er den vigtigste grund til at gul stærling, Saffron-cowled Blackbird (billedet), på den seneste rødliste over verdens fugle er flyttet fra kategorien "sårbar" til "truet". Men den flotte sort-gule fjerdragt gør også arten eftertragtet i den ulovlige handel med burfugle. Nu har BirdLife partnerne i Argentina, Uruguay, Brasilien og Paraguay startet et program for at genindføre traditionel landbrugsdrift på pampassen, blandt andet til gavn for gul stærling.

▲ Foto: Pete Steward

Plads til 20 par taita-apalis

Taita Hills i Kenya er hjemsted for flere endemiske fuglearter – arter som kun findes i det 250 kvadratkilometer store bjergområde. Blandt dem er de kritisk truede arter taitadrossel, Taita Thrush og taita-apalis, Taita Apalis (billedet) – sidstnævnte er med kun 150 individer en af de sjældneste fugle i verden. Skovene i området er også stærkt truede, omkring 98 procent af den oprindelige skov er ødelagt. Men nu er et projekt med deltagelse af flere BirdLife partnere lykkedes med at leje og købe skov, der giver plads nok til 20 par taita-apalis. Planen er at opkøbe yderligere skov i området.

Flodvagter overvåger saksnæb

Det indiske saksnæb, Indian Skimmer (billedet), har status som "sårbar" på den globale rødliste. Artens tilbagegang skyldes blandt andet prædation på æg og unger fra vildtlevende hunde, og mange reder trampes i stykker af kvæg. Problemerne forstærkes af tørke og lav vandstand i de floder i Indien, hvor saksnæbbene har deres kolonier på sandbanker. Nu har BirdLife India startet et projekt, hvor lokale beboere ved floden Chambal uddannes til flodvagter, som både overvåger og registrerer bestanden af saksnæb og andre fugle- og dyrearter.

▲ Foto: Dhairy Jhaveri

▼ Foto: Valentin Flickr

Støt Australiens fugle efter bushfires

BirdLife Australia samler penge ind til at hjælpe de mange fuglearter, som er hårdt ramt af de omfattende naturbrande – bushfires – som hærgede Australien tidligere på året. 77 fuglearter eller underarter har mistet over en tredjedel af deres samlede levesteder som følge af brandene. Det gælder blandt andet den i forvejen kritisk truede kongehonningæder, Regent Honeyeater (billedet). Du kan støtte indsamlingen via dette link: <https://donorbox.org/birdlife-international-bushfirecrisis>

Protester mod lufthavn ved Lissabon

Den portugisiske regering har godkendt byggeriet af en ny lufthavn ved landets hovedstad Lissabon. Lufthavnen skal bygges lige ved Tejo-flodens udmunding, som er en meget vigtig rasteplass for vadefugle, ænder og andre vandfugle, blandt andet op til 60.000 store kobbersnepper og 50.000 sorte ibis. SPEA, BirdLife partner i Portugal, kæmper imod beslutningen, støttet af BirdLife International. Stor Kobbersneppe er nationalfuglen i Holland, og BirdLife Holland har startet en underskriftindsamling mod projektet: <https://www.vogelbescherming.nl/petition-black-tailed-godwitt>

Ny fugleart opkaldt efter Niels Krabbe

Ornitologen og Sydamerika-specialisten Niels Krabbe har opnået den sjældne ære at få opkaldt en fugleart efter sig. Det er den lille hvidvinget tapaluco, som Niels Krabbe opdagede på en ekskursion til Peru i 1983. Nu er arten i tidskriftet *The Auk* ophøjet til en selvstændig art og har fået det videnskabelige latinske navn *Scytalopus krabbei*.

"Det er en stor ære. Man navngiver ikke en fugl efter sig selv. Det skal andre gøre", siger Niels Krabbe til nyhedsbureauet Ritzau.

Læs flere internationale fuglenyheder på www.birdlife.org

En juvel i
fugleverdenen.

Foto: Søren Skov

160 KRONER FOR **EN BLÅ PITTA**

AF HELGE RØJLE CHRISTENSEN

Penge fra naturturister kommer helt ud til lokalbefolkningen i Thailand. Omkring nationalparken Kaeng Krachan har flere lokale landmænd lavet skjul, hvor fuglekiggere kan opleve smukke fugle på kloshold.

Khun Nui fløjter efter pittaen, mens Søren Skov gør sig klar med kameraet. Foto: Susanne Røjle Bruun.

Landmanden Khun Nui afbryder markarbejdet, da en firehjulstrækker med danske fugleturister kommer bumblende op ad jordvejen mod skovbrynet, som adskiller hans afgrøder fra den tætte jungle.

Khun Nui fører os ind til skjulet, som består af et stativ dækket af sort plastik af den type, man også bruger til at skærme biler mod solen over parkeringspladser. Der er klippet kighuller til gæsterne, og plasticstole med armlæn skal nok gøre de tre timer i skjulet ganske komfortable.

Khun Nui hældte vand i et fuglebad udenfor skjulet og lægger melorme ud på strategiske steder. Men dermed stopper hans service ikke, for nu sætter han sig ind i skjulet og begynder at fløjte.

Han fløjter kaldet fra den blå pitta – og det virker! Efter få minutter kommer den smukke fugl listende ud fra den tætte skovbund, hvor den ellers er næsten umulig at finde.

Fuglen og manden kender åbenlyst hinanden – og snart forsyner pittaen sig med et passende antal melorme fra landmandens buffet. Turisterne fra Danmark sidder helt betagede over det tætte møde med sådan en juvel i fugleverdenen. Men også med en glæde over, at Khun Nui på den måde kan supplere sine begrænsede indtægter fra landbruget.

Det kostede 800 thailandske bath at leje skjulet i tre timer – svarende til cirka 160 kroner.

Der lægges melorme ud til fuglene.

Foto: Susanne Røjle Bruun

Den blå pitta kommer frem i skovbunden. Foto: Søren Skov.

Fuglerejser og klima

Her i foråret 2020 har Corona-krisen sat en effektiv stopper for turismen verden over. Men når rejseaktiviteten genoptages, så opstår dilemmaet igen mellem klima og naturturisme.

Alle rejser og ikke mindst flyrejser belastar klimaet. Omvendt er flytrafikken en vigtig forudsætning for den verdensomspændende naturturisme, som er afgørende vigtig for beskyttelsen af verdens truede biodiversitet. Det er anslået, at de beskyttede naturområder i verden tilsammen har otte milliarder besøgende om året, og det genererer en indtægt på 3000 milliarder kroner. Især i fattige tropiske lande med stor biodiversitet har naturturismen i dag en afgørende betydning for den lokale økonomi – og skaber dermed grundlaget for en fortsat beskyttelse af naturen.

Historien her fra Thailand er et eksempel på, hvordan penge fra fugleturister kommer helt ud til lokale landmænd, som er naboer til regnskoven. Du kan læse om DOF's Klimafond og evt. støtte arbejdet ved at Google "DOF Klimafond".

NY KOLIBRI FÅR PENGE FRA DOF

AF ALEX ROSENDAL OG JESPER SONNE

Den blåstrubede punastjerne, Blue-throated Hillstar, blev fundet så sent som i 2018. Nu sender DOF Travel Fonden 10.000 US Dollars til Ecuador som hjælp til at redde den smukke nye kolibri-art.

**Blåstrubet
punastjerne.**

Foto: Michael Moens

Landskab på højderyggen Chilla-Tioloma-Fierro Urcu i det sydlige Ecuador, hjemsted for den nyopdagede kolibri.
Foto: Michael Moens.

Det er efterhånden sjældent, at der opdages nye kolibriarter for verden. Derfor var det en stor overraskelse, da DOF Travel Fonden i 2018 hørte om en ny art for verden - nemlig blåstrubet punastjerne, Blue-throated Hillstar.

Artens udbredelse er begrænset til et isoleret bjergområde i det sydlige Ecuador, hvor dens habitat er stærkt påvirket af afgræsning og opdyrkning. Alene af disse grunde er blåstrubet punastjerne allerede vurderet som kritisk truet. En af de største natur-NGO'er i Ecuador, Jocotoco Fonden, har anmodet om støtte til opkøb af de få resterende levesteder. Finderen af kolibrien var Francisso Sornoza-Molina, blandt venner kaldet Pancho - tidligere formand for Jocotoco Foundation, men nu tilknyttet National Institute of Biodiversity i Quito. Jesper Sonne har sammen med Pancho besøgt området med Blue-throated Hillstar

Manden som fandt den ny kolibri: Francisco Sornoza-Molina, blandt venner kaldet Pancho.
Foto: Alex Rosendal.

og beretter her om turen og indsatsen for artens bevarelse.

Isoleret i højlandet

I 3500 meter på højderyggen Chilla-Tioloma-Fierro Urcu i det sydlige Ecuador er klimaet barskt.

DOF Travel Fonden

DOF Travel Fonden er en fond, som administrerer overskuddet fra de rejser, som DOF Travel arrangerer. DOF Travel hører under DOF-København, som har besluttet, at en stor del af det overskud, som DOF Travel opsparer i forbindelse med storture, skal anvendes til fuglebeskyttelse. Støtte til opkøb af regnskov i udviklingslande er en oplagt mulighed, hvor man får relativt meget for pengene. DOF har også en Klimafond – se omtalen i Fugle & Natur nr. 1-2020 – som også foretager opkøb af degraderet tropeskov af hensyn til CO₂-optag og biodiversitet. Klimafonden har ligesom DOF Travel Fonden støttet opkøb i Ecuador, men der er altså tale om to selvstændige fonde.

Udsigt over
Jorupe reservatet.

Foto: Alex Rosendal

Blåstrubet
punastjerne.

Foto: Roger Ahlman

Kraftige vinde flyger gennem landskabet og begrænser vegetationen til få centimeter over jorden. Tæt på minder plantearterne om dem, man finder ved den arktiske tundra, men her er der blot få kilometer til den tropiske regnskov længere nede af bjerget. Det kuperede terræn giver visse steder ly for vinden og tillader her buske samt krogede træer at vokse til et par meters højde. Disse små pletter af buskvegetation udgør de resterende levesteder for blåstrubet punastjerne.

“

Disse små pletter af buskvegetation udgør de resterende levesteder for blåstrubet punastjerne

”

Blåstrubet punastjerne tilhører en slægt af højlandsspecialister blandt kolibrier. Det er en forholdsvis stor art i forhold til højlandets øvrige kolibrier, men den bliver ofte fortrængt af mere territorielle arter. Blåstrubet punastjerne er til gengæld stærkt territorial over for individer af samme art. Når et territorie med buskvegetation efterlades, bliver det hurtigt koloniseret af nye individer. Derfor er det muligt, at tilgængelighed af territorier sætter en stor begrænsning for populationens størrelse.

Som sine fæller i Oreotrochilus-slægten, er blåstrubet punastjerne stærkt tilknyttet chuquiraga-planten, som bærer blomster i gul-orange farver. Herfra får kolibrien størstedelen af sin nektarføde. De gule blomster vokser tæt på kolibriens levesteder, men på grund af opdyrkning og afgræsning har chuquiraga'en svært ved at brede sig og kommer ikke tilbage, når den først er forsvundet. Ødelæggelse af levesteder er derfor den største trussel for blåstrubet punastjerne.

Ny, men allerede kritisk truet

Efter de kriterier, der fremlægges af International Union for Conservation of Nature (IUCN), vurderes blåstrubet punastjerne til at være kritisk truet. Populationens størrelse kendes ikke præcist, men det estimeres, at der er mellem 250-750 individer tilbage. DOF samarbejder med den lokale fond og NGO Jocotoco om bevarelse af blåstrubet punastjerne. Tiltagene består til dels i at opkøbe områder med chuquiraga vegetation fra lokale højlandsbønder.

Dele af området med kernehabitat er dog ejet fælles af lokalsamfundet, og man vil her fokusere på at få dem engageret direkte i bevaringsarbejdet. De fleste habitater er så små i størrelse, at man vil sætte hegn omkring dem og derved beskytte de vigtigste og mest udsatte områder imod afgræsning fra omstrefjende kreaturer. Da vi besøgte området i sommeren 2019 var ingen initiativer endnu iværksat. Blåstrubet punastjerne er kritisk truet. Arten har en udbredelse på godt hundrede kvadratkilometer og en bestand på måske mindre end 500 individer. Derfor er en øjeblikkelig indsats nødvendig, hvis arten skal overleve.

Støtten fra DOF Travel

DOF Travel Fonden har indstillet til DOF Københavns bestyrelse at støtte opkøbet til gavn for blåstrubet punastjerne med USD 10.000 - og det blev vedtaget.

Chuquiraga-planten bærer blomster i gul-orange farver. Herfra får kolibrien størstedelen af sin nektarføde. Foto: Michael Moens.

Jocotoco Fonden ejer og driver i alt 13 reservater i Ecuador og søger jævnligt om penge til opkøb af degraderet skov og/eller til beskyttelse af sjældne fugle.

“

Arten har en udbredelse på godt hundrede kvadratkilometer og en bestand på måske mindre end 500 individer

”

DOF Travel Fonden har tidligere støttet Jocotoco Fondens opkøb og har i år yderligere støttet opkøb i to andre områder med i alt 70.000 USD. Det ene er i tilknytning til Buena-ventura, som ligger i den sydvestlige del af Ecuador på vestskråningerne af Andesbjergene i 400 til 1300 meters højde og er tågeskov. Reservatet blev oprettet i 1999 og var oprindeligt på 400 hektar, men er nu vokset til 2800 hektar, bl.a. takket være donationer fra DOF Travel fonden og DOF's Klimafond. Man regner med,

at kun 10-15 % af den oprindelige tågeskov i Ecuador er intakt. I reservatet er der set ca. 300 forskellige fuglearter, hvoraf 12 arter er globalt truet. Blandt de truede arter kan nævnes El Oro tapaculo og hjelm-parasolfuglen samt en parakit ved navn El Oro-canure, som er endemisk og stort set kun findes her.

Det andet er i tilknytning til Jorupe, som ligger i tropisk tørskov i 200 til 400 meters højde - også en stærkt truet habitat. Der er mindre end 3 % tilbage af den oprindelige tropiske tørskov i Ecuador. Resten er enten fældet eller udnyttet til landbrug, skovbrug eller bebyggelse. Reservatet blev oprettet i 2004 for at beskytte de mange endemiske fuglearter, der findes i det såkaldte Tumbesian area i det sydvestlige Ecuador og nordvestlige Peru. Blandt specialiteterne er broget blåskade, White-tailed Jay og ildvinget parakit, Grey-cheeked Parakeet. Alex Rosendal har besøgt begge områder i 2017 og med egne øjne set, at vores donationer har gjort en stor forskel.

Alex Rosendal er feltornitolog, rejseleder og medlem af DOF Travel Fondens bestyrelse, Jesper Sonne er biolog og Ph.d.-studerende ved Københavns Universitet med speciale i kolibrer.

NATUR BUTIKKEN

NYHED!

ZEISS VICTORY SF

Udover de fantastiske egenskaber fra den større 42mm, såsom sublim skarphed over hele synsfladen og en ligelig fordelt vægt, der gør, at kikkerten føles lettere, har Zeiss også skruet op på 11 og lagt hvad de kunne i for at lave den ultimative 32mm highend kikkert. Det betyder bl.a. SmartFocus Concept, der kun tager 1,6x omdrejning fra nærfokus til uendelig, og en imponerende ergonomi.

Zeiss har desuden inkorporeret en banebrydende FieldFlatterner teknologi, der sikrer ekstrem skarphed i hele synsfeltet. Herudover

tilbyder Victory SF 32 et synsfelt helt op til 155mm (8x32) – markedets så afgjort bredeste for en highend kikkert. En lav vægt (fra 590g) gør ikke blot kikkerten lille og handy, men også utrolig nakkevenlig – selv på lange fugleture og rejser.

Det her er det ultimative Zeiss produkt, som vi har gået og ventet på, og Zeiss består med bravour.

Findes i 8 og 10x32

–
Pris fra kr. 17.190,-

Medlemspris fra kr. 16.330,-

Se vores
øvrige udvalg
fra ZEISS på
naturbutikken.dk

Foto: Carsten
Andersen

Egon Østergaard
EGON ØSTERGAARD,
FORMAND DOF

Den ene flok efter den anden af duer, våger og andre rovfugle passerer hen over hovedet på os, og ørerne fyldes af kald fra finker, pibere og nattrækkende fugle. Årstidens højdepunkt er kommet - forårstrækket.

Igennem måneder med blæst og regn og coronavirus har vi trippet for at komme ud med kikkerten og nyde fuglene, der vender tilbage fra vinterkvarteret.

Vores fælles passion er fuglene, som vi både nyder og beskytter, så vi alle kan mødes og betragte fugletræk, parringsdans og flyvefærdige unger.

Men den seneste tid har vist, at langt flere vil flokkes i naturen. Når forårets første solstråler rammer landet, så vågner resten af Danmark også op fra vinterdvalen og stikker hovedet ud i det spirende grønne.

Særligt efter hverdagen for mange blev vendt på hovedet i marts, har der næsten været kø til naturen. Interessen for dyreliv og frisk luft har vist sig at være enorm i befolkningen. Det er intet mindre end fremragende, og det betyder, at der fra folk er et endnu større krav til, at vi passer på fuglene, deres levesteder og deres spisekamre.

I DOF arbejder vi dagligt på at sikre, at nuværende og fremtidige generationer får mulighed for at opleve et rigt og varieret fugleliv.

Men jeg er alligevel bekymret for biodiversitetskrisen, der presser særligt de sårbare arter. Regeringens lovede prioritering af naturen kan blive overhalet af nye og store udfordringer.

Derfor har vi brug for din hjælp til at øge antallet af stemmer i debatten og medlemmer til at drive fuglesagen.

Og for dit bidrag som medlem skal du have en stor tak. Men jeg vil i samme ombæring opfordre dig til at hjælpe mig og resten af DOF til at stå stærkere, når fokus skal rettes mod naturen. Jo større flokken er, jo højere lyder fuglenes stemme. Helt konkret vil jeg bede dig om ting, som kan være med til at øge medlemstallet i DOF:

Den første er at tænke over, hvem du har hørt udtrykke begejstring for naturen, især fuglene og som ikke allerede er medlem af DOF. Dem skal du glæde med tilbuddet om et intro-medlemskab til kun 100 kr. Det er et tilbud, vi har lavet til alle nye medlemmer ifbm. Naturens År. Dine bekendte kan indløse tilbuddet på www.dof.dk/introtilbud.

Desuden vil jeg opfordre dig til – såfremt du er på Facebook eller andre sociale medier – at lave et personligt opslag på din profil, hvor du ganske kort fortæller om det bedste ved fuglene og/eller DOF. Heri skal du igen henvise til introtilbuddet på www.dof.dk/introtilbud. Du kan f.eks. gøre det ud fra et foto af din yndlingsfugl, yndlingslokalitet eller fuglemakker. Til inspiration vil jeg selv i mine opslag bl.a. fremhæve min enorme stolthed over alle foreningens medlemmer og frivillige. Uanset hvad du vælger at fremhæve, er jeg sikker på, at det er det helt rigtige, for ingen er en bedre DOF-ambassadør end dig.

Lad os udvide flokken og trække ud i naturen, så vi sammen kan vise, at vi skal passe på det, vi holder af – fugle og natur.

På forhånd mange tak for hjælpen.

Lunder på
Mykines.

Foto: Kurt Servé

MINE VENNER – LUNDERNE

"De er lidt utålmodige modeller"

Kurt Servé beretter om et besøg hos lunderne på Færøerne

Jeg stopper op og kikker tilbage. Dybt nede ligger bygden. Der er ikke liv der nede lige nu. (til daglig er der en halv snes fastboende). Postbåden har ikke været her med sin daglige ladning af turister. Så vender jeg blikket ned mod "havnen". På Mykines er det kun her naturen har skåret sig dybt ind i stejlfjeldet og skabt en naturhavn. Vældige bølger fra Atlanten vælter ind og kravler som hvidt skum op af klippevæggene. Drønet fra havet blander sig med ridernes "mjaven". Jeg kan se dem som en masse hvide pletter på fjeldvæggen over havnen.

“

Langs fjeldkanten, gennem et stengærde og lige ind i en lundeforsamling

”

Puha. Nu er jeg til tops og følger stien sydover, langs fjeldkanten. Gennem et stengærde og lige ind i en lundeforsamling. Tågen driver slørlet hen over fjeldtoppen. Det er lidt køligt endnu. Solen aner jeg oppe igennem disen.

Foto: Carl Erik Mabeck

Foto: Albert Steen-Hansen

Nu går det ret stejlt opad igen. Stien er fedtet og klynger sig til en fjeldkant. Jeg har lidt højdeskræk, så jeg læner mig hele tiden til den modsatte side. Endnu et stejlt stykke og stien har nu afrunde af fjeld på begge sider. Puh ha. Og nu! Forsvinder den lige ud over kanten. Den første gang turde jeg næsten ikke gå hen og se ned. Men stien klatrer nedad beskyttet af et simpelt rækværk og stærke tove. Og sikken udsigt hen langs vestsiden af øen. Det var så det. Rundt om en fjeldvæg og så nedad igen. Mykines ender her og fortsætter i Mykines Holmur. Langt nede kan jeg se broen, der forbinder de to øer.

Masser af lunder – alle vegne. Nu skal jeg bare finde en god plads. Her i kanten af fjeldstien er der en fin fjeldhylde. Her sidder en fem-seks lunder. Jeg sætter mig forsigtigt ned – et par meter fra dem. Nikker til dem. De skæver til mig og rykker lidt rundt med hovedet for at se bedre. Så kikker de igen ud over havet. Roen falder over lunderne og mig. Jeg er her bare. Som en del af det hele. Tæt på kan jeg rigtig se det karakteristiske næb, som har givet dem navnet søpapegøjer. Næbbet kan godt ligne et papegøjenæb.

Stort og farvestrålende. Det er nu kun i yngletiden, det er så stort. De farvede næbplader falder af om vinteren og så er næbbet mere gråt.

“

Hvordan bærer den sig af med at fiske så mange på en gang og have dem i næbbet?”

”

En søpapegøje kommer drønende lige hen over hovedet på mig. De svirrende vinger trommer løs. Den lander på græsset lige over hylden og sidder stille. I næbbet sidder der en masse små, sølvglinsende fisk. Jeg prøver at se dem i kikkerten, men den er for tæt på. Men jeg ved, at det normalt er små sild, brislinger og lodder. Sikke et syn. Hvordan bærer den sig af med at fiske så mange på en gang og have dem i næbbet? Lunden skæver til mig. Hovedet på skrå og hele tiden i bevægelse. Lunden venter. Alt roligt. Så forsvinder den ind i et hul i

græsskråningen. Her i den store, græsklædte græsskråning, der ender ved fjeldkanten mod havet, graver den sin rede ud.

Pludselig er der lunder i luften alle vegne. Et par af mine lunder på klippehylden sætter fra. Spredte halefjer og et par ildrøde ben, der stikker bagud. Jeg følger dem ned mod havet. Her og der er havet helt oversået med prikker. Tusindvis af lunder ligger dernede på fiskefangst.

Jeg har nu min skitseblok fremme og sidder og skitser dem. De er lidt utålmodige modeller. Hovedet vender og drejer hele tiden alle steder hen. Jeg prøver at bede en af dem om at sidde roligt. Den vrikker bare med hovedet og siger på lundesprog: "Ork, Ork" med dyb stemme.

“

...som de naturbevidste mennesker færingerne er, så bestemte øens beboere, at lunderne skulle fredes

”

Minutterne går, lunder flyver frem og tilbage. Fuldt drøn på op fra havet og med raket fart lige ind i redehullet. Og redehuller er der tusindvis af. Tusinder af hvide pletter ud over skrånningen fortæller, at det er et godt lundeår i år. Årene 2005, 2006 og 2007 var derimod katastrofale. Der kom ingen unger de år. Nu går det bedre og i år synes jeg, at det er ved det gamle. Fuglefangst har været en del af muligheden for at overleve herude. (I 1893 blev der fanget 18.000!). Men som de naturbevidste mennesker færingerne er, så bestemte øens beboere, at lunderne skulle fredes. Og sådan er det stadig i dag.

Hvorfor? Makrellen er med det varmere klima blevet mere almindelig heroppe. Og makrellen spiser sild. Silden yngler tidligere end før, og

sildeynglen driver med havstrømmene mod nord, inden lunderne har brug for dem. Men det er nok kun noget af forklaringen. Nu har jeg skitset nok, så det er tid for en kop te og en ostemad. Skønt. Nede fra havet, der skiller Mykines fra Mykines Holmur, hører jeg drønet af Atlanten. På klippehylderne lige overfor sidder der rider alle vegne. Ryggen vender ud af. På den måde kan de bedre sidde på de små platforme, hvor de laver deres simple rede. Og så er der sulernes skratten. De yngler et par steder på Mykines Holmur. Der er en lille koloni lidt inde til højre i kløften. Et par kommer majestætisk flyvende forbi mod havet. Store fugle med lange vinger, gulligt hoved og lidt blåligt næb.

Nu sidder lunderne altså her med fast grund under fødderne. De kommer i maj og forsvinder i august. Resten af året er de til havs. Ja bogstaveligt. Her lever de døgnet rundt. Det samme er tilfældet med andre af fuglefjeldets fugle.

Skal jeg gå videre? Næ. Den ro, den følelse af bare at være en del af det hele. Den er ubetalelig. Da jeg endelig rejser mig for at gå tilbage herude fra, opdager jeg, at jeg har siddet mere end en time samme sted. Nu herhjemme, hvor jeg skriver, ved jeg, at lige netop denne dag, vil jeg altid huske som noget særligt.

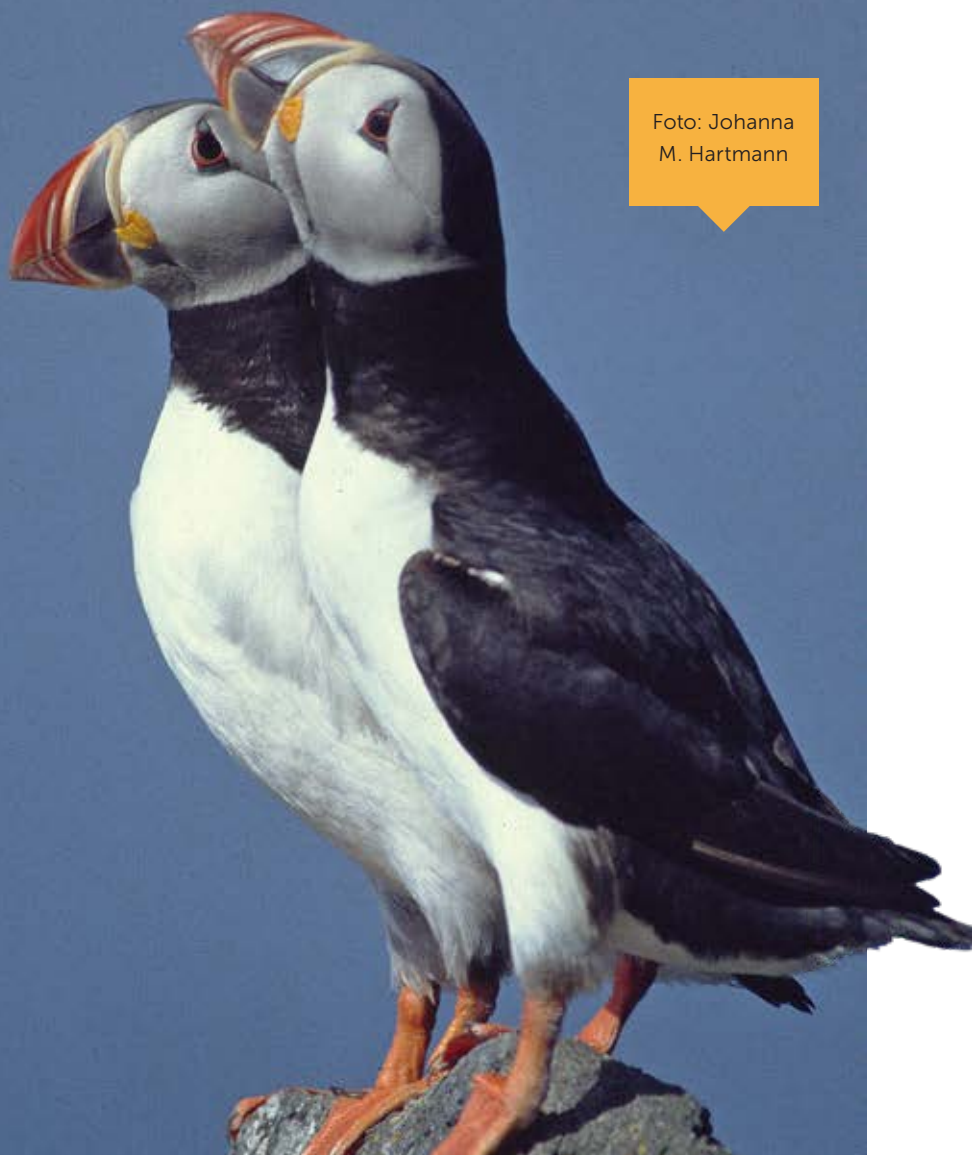

Foto: Johanna M. Hartmann

NATUR BUTIKKEN

Revolutionerende
nyhed! Optisk
vidunder der
fortæller dig hvad
du har set!

Se vores
øvrige udvalg
af Swarovski på
naturbutikken.dk

SWAROVSKI dG

Det er den allerførste teleoptikenhed med lang rækkevidde, der giver dig mulighed for at kombinere den visuelle oplevelse med automatisk identifikation af dyr samt dokumentering og deling. Når den bruges sammen med den intuitive dG-app, er dG-enheden med indbygget kamera den ideelle ledsager for alle, der gerne vil have mere at vide om naturen.

Udforsk naturen

Takket være 8x forstørrelse gør dG det lettere at identificere fugle og dyr over større afstande. Med et tryk på en knap overføres dine observationer til dG Mammals- eller Merlin Bird-appen, hvor de identificeres automatisk.

Din smartphone fortæller dig omgående, hvilket dyr du har set.

Sæt pris på øjeblikket

Optik af høj kvalitet garanterer fantastiske øjeblikke. Med et tryk på en knap giver det integrerede kamera med høj opløsning (13 MP) dig mulighed for at fotografere og gemme dine observationer. dG-enheden er særdeles brugervenlig, og alle nøglefunktionerne kan betjenes via en enkelt knap.

–

Pris kr. 15.000,-

Medlemspris kr. 14.250,-

Glæd
dig sammen
med os!

TAG PÅ SENIORTURE MED DOF

Glæd dig sammen med os! Tag på ture for pensionister, efterlønsmodtagere og alle andre med hverdage til rådighed.

Kom med på de mange ture, som arrangeres specielt for seniorer. Mød jævnaldrende, glæd dig over naturen og fuglelivet på alle tider af året. Du behøver ikke være ekspert for at deltage! På de kommende sider her i bladet kan du finde seniorture under følgende lokalafdelinger:

DOF Nordvestjylland, DOF Vestjylland, DOF Østjylland og DOF Nordjylland.

DOF BORNHOLM

KONTAKT

Formand: Kåre Kristiansen,
Mail: bornholm@dof.dk,
Tlf: 20 43 12 05,
bornholm@dof.dk

TURE

Månedstur den første søndag

i hver måned kl. 10. Datoerne:
7/6, 5/7 og 2/8. P-plads ved
Koldekilde/Segenvej/Almindingsvej
i Almindingen. Turleder: Eilif S.
Bendtsen (tlf. 23488004).

**Tredages fuglestemmekursus man.
18/5 – ons. 20/5** kl. 7-11. Svartingedal
og omegn, fx Bastemose. Max syv
deltagere. Turleder og tilmelding: K
åre Kristiansen (kkk.kkr@gmail.com,
tlf. 20431205).

**Syv biotoper syd for Nexø tors.
21/5** kl. 13. Fugletårnet på Nexø
Sydstrand. Indkørsel fra Sdr.
Landevej 100 m nord for Mosevej.
Turledere: Lauritz Xerxes Walter (tlf.
22610455) og Carsten Andersen (tlf.
23440256).

**Vågn op med Bastemoses sangere
søn. 31/5** kl. 4. P-pladsen på Segenvej
ved fugletårnet. Turen indgår som et
led i DOFs årligt tilbagevendende ar-
rangement Fuglenes Dag. Turledere:
Kåre Kristiansen (tlf. 20431205) og
Carsten Andersen (tlf. 23440256).

**Fuglenes Dag i Kærgårdstårnet
søn. 31/5** kl. 10-14. Skørrebrovejen
4 med indkørsel lige over for,
hvor Kærgårdsvej udmunder i
Skørrebrovejen. Leder: Eilif S.
Bendtsen (tlf. 23488004).

**Ekkodalens moser i øjenhøjde og
med det store overblik tors. 2/7** kl.
9. P-pladsen i den nordlige ende af
Springbakkevej. Turledere: Jesper
Møller (tlf. 30647657) og Carsten
Andersen (tlf. 23440256).

Cykelfugletur til moserne søn. 16/8
kl. 10-13. P-pladsen på Segenvej ved
Bastemose. Cykeltur til Svinemose
og Hagemyr. Medbring cykel, mad-
pakke, drikke og evt. lappegrej.
Turledere: Jens Christensen (tlf.
61330425) og Henriette Tøttrup
Hansen (tlf. 24605089).

Træktur til Skåne lør. 5/9. Afgang
Rønne-Ystad kl. 6.30, hjemtur fra
Ystad kl. 16.30. Bindende tilmelding
senest 20/8. Turledere: John Holm
(tlf. 28667749) og Carsten Andersen
(tlf. 23440256).

DOF KØBENHAVN

KONTAKT

Mail: kbh.kontakt@dof.dk
Web: www.dofkbh.dk

MØDER

**Intromøde for nye medlemmer
tors. 4/6** kl. 17. Fuglenes Hus,
Vesterbrogade 140, Kbh. V. Hør DOF
Københavns bestyrelsesmedlemmer
fortælle nærmere om de mange
tilbud, som et medlemskab af DOF
fører med sig.

TURE

Naturpark Amager søn. 7/6 kl. 11-
16. Kongelundsfortet, Kalvebodvej
265, 2791 Dragør. DOF Kbh.
deltager i DRs store satsning på
Kongelundsfortet den 7. juni, hvor
man skal præsentere Amager
Naturpark. Her bliver der mulighed
for at deltage i en lang række aktivi-
teter, og DOF KBH vil naturligvis stille
op med kikkerter og teleskoper, samt
en bod, for at formidle de mange
muligheder, der er for at se på fugle i
Naturparken.

DOF ROSKILDE

KONTAKT

Web: www.dof-roskilde.dk

TURE

**Oplev fuglesangen i den lyse
sommeraften i Boserup Skov søn.
31/5** kl. 21.30-23. Starten af Sortesti,
hvor Bjergmarken munder ud i
Boserupvej. Kontakt: Per Frydenlund
Nielsen (tlf. 22548313,
perfrydenlundn@gmail.com).

DOF KØGE

KONTAKT

Web: www.dofkoeged.dk

TURE

**Sydfalster og ringmærkning på
Gedser Fuglestation søn. 24/5**
kl. 6. P-plads v. Herfølge station.
Mulighed for tilslutning ved p-plad-
sen Herfølge-afkørslen (34) på
Sydmotorvejen kl. 6.15. Turledere:
Gitte Kruse (tlf. 23467922) og Bjarne
Bo Jensen (tlf. 51490721). Læs mere
på hjemmesiden.

Aftentur på Kirkestien ons. 3/6 kl. 20-
22. Mødested: Strøby Kirke. Stort set
alle sangere er nu i aktivitet. Mange
nattergale og måske græshoppesan-
ger. Tag aftenkaffen med. Turledere:
Gitte og Allan Kruse (tlf. 23467922).

Ølsemagle Revle lør. 18/7 kl. 10-
13. Kiosken for enden af Revlevej.
Mulighed for at se mange vadefug-
learter i deres flotte sommerdragter
og meget mere. Turen er arrangeret
for Køge Kommune under "Naturens
år". Turleder: Marta Bagoly Grun
(tlf. 30442249)

DOF NORDSJÆLLAND

KONTAKT

Web: www.dofnordsj.dk

DOF VESTSJÆLLAND

KONTAKT

Formand: Lasse Braae.
Tlf: 28 90 10 82. Mail: lb@arfst.dk
Web: www.dof-vestsjaelland.dk

TURE

Nattergaletur i Kværkeby

Fuglereservat tirs. 12/5 kl. 19-21. Bjergvej 77, Kværkeby, 4100 Ringsted. Turleder: Merete Sørensen (tlf. 20681762).

Fuglenes Dag i Kværkeby

Fuglereservat søn. 17/5 kl. 10-13. Bjergvej 77, Kværkeby, 4100 Ringsted. Turleder: Jørgen Madsen (tlf. 40334699).

Den årlige nattergaletur over Flommen ved Sorø søn. 24/5

kl. 3.30-6. Vi mødes for enden af Ingemannsvej iført robust fodtøj og varmt overtøj. Rolf Lehrmann vil guide os over Flommen og videre gennem skoven til Runde Mose og tilbage til udgangspunktet.

Borreby Park og Mose søn. 31/5

kl. 9. Borreby Gods, parkeringspladsen. Turleder: Anders Jakobsen (tlf. 40336641).

Aftenfugletur i Kværkeby

Fuglereservat ons. 17/6 kl. 19-21. Bjergvej 77, Kværkeby, 4100 Ringsted. Turledere: Peter Hansen (tlf. 20836090) og Benny Rosenqvist (tlf. 24220537).

DOF STORSTRØM

KONTAKT

Mail: kontakt@dof.stor.dk
Web: www.dofstor.dk

MØDER

Temadag om punkttælling på

Avnø tors. 11/6 kl. 15-21. Avnø Naturcenter. Flyvervej 40, 4750 Lundby. Tilmelding skal ske til Thomas Vikstrøm (tlf. 33283822, thomas.vikstroem@dof.dk) fra Fuglenes Hus. Send en mail og angiv, om du ønsker at deltage i hele arrangementet, kun eftermiddag eller kun aften.

TURE

Bøtøskoven søn. 17/5

kl. 9.30-13. P-plads for enden af Bøtø Ringvej ved hundeskoven. Kontakt: Bo Kayser (tlf. 51346278, bo.kayser@gmail.com).

Nattergale, løvfrøer og flagermus på Kulsbjerg lør. 23/5

kl. 21-23. Ved den sydlige indkørsel til Kulsbjerg skydeterræn nær Kulsbjergvej 2, 4773 Stensved. Kontakt: Bo Kayser (tlf. 51346278, bo.kayser@gmail.com).

Aftentur til Maribosøerne ons.

3/6 kl. 19-22. Naturskolen ved Maribosøerne. Hestehavevej 8, 4930 Maribo. Vi mødes ved naturskolen og tager derfra rundt forskellige steder og lytter efter sangere, rørdrum m.m. Kontakt: Uffe B. Nielsen (tlf. 23236821).

Avnø søn. 26/7

kl. 8-13. Parkeringspladsen ved Avnø Naturcenter. Flyvervej 40, 4750 Lundby. Det er sidst i yngletiden og samtidig først på efterårstrækket. Vi ser på vade- og andefugle m.m. Kontakt: Finn Jensen (tlf. 30456808, heiberg3@mail.dk).

Hannenov Skov og Borremosen

lør. 1/8 kl. 10-14. På p-pladsen ved T-krydset mellem Virketvej og Hannenovvej. Medbring praktisk fodtøj, mad og drikkevarer. Kontakt: Bo Kayser (tlf. 51346278, bo.kayser@gmail.com).

Vadefugle på Ulvshale Nordstrand

søn. 9/8 kl. 7-12. Den offentlige P-plads / holdeplads ved stranden lige øst for Camping Ulvshale Strand (Ulvshalevej 236, 4780 Stege). Kontakt: Per Schiermacker-Hansen (tlf. 23499530).

Højmosetur i Horreby Lyng søn.

23/8 kl. 9.30-13. Nærmeste GPS-adresse hedder Lyngvejen 9, 4800 Nykøbing F. Kontakt: Hans Lind (tlf. 61671843).

DOF FYN

KONTAKT

Formand: Henrik Kalckar Hansen.
Tlf: 30 70 90 38.
Mail: kalckar@webspeed.dk
Web: www.doffyn.dk

TURE

Nattergaletur tirs. 19/5

kl. 19. Sollerup. Tilmelding til turlederne Niels Bomholt og Lilly Sørensen (tlf. 23229673).

Nordfyn evt. Æbelø lør. 6/6.

Ring til turleder Jens Bækkelund (tlf. 23926095) og hør, hvad han har bestemt sig for.

DOF SØNDERJYLLAND

KONTAKT

Formand: Gert Fahlberg
Tlf: 2610 3113
Mail: gert.fahlberg@bbsyd.dk
www.dof-syd.dk

TURE

Kær Vestermark man. 11/5 kl. 19.
P-pladsen i syd enden af det militære område. De fleste forårsfugle skulle nu være dukket op. Vores bedste sted for nattergal. Kontakt: Lars P. Hansen (tlf. 40876244).

Pøls Rev på Sydals ons. 13/5 kl. 10-12. P-pladsen ved Pøls Rev. Kør gennem Neder-Lysabild og drej til højre ved Felsgaard. Kontakt: Svend Ove Jensen (tlf. 21600256) og Viggo Petersen.

"Gå til fugl" i Hønsnap Skov og på Gendarmstien tors. 14/5 kl. 10.30-13. Fjordvejen 76E, Sønderhav, 6340 Kruså. P-plads ligger syd for. Kontakt: Helle Regitze Boesen (tlf. 40781620).

Margrethe Sø ons. 20/5 kl. 19-21. P-pladsen ved skovkanten. Indkørsel fra Felstedvej ca. 2-3 km fra slottet i Gråsten. Kontakt: Viggo Petersen (tlf. 51351373).

Aftentur til Nørresø og Bremsbøl Sø lør. 23/5 kl. 19-21.30. P-pladsen ved Lægan, Møllehusvej. Vi vil se på ænder, vadefugle, terner, småfugle og rovfugle. Kontakt: Peter Kjer (tlf. 61150707).

Morgentur i Gråsten Slotspark ons. 27/5 kl. 7-10. P-pladsen ved Felstedvej. Vi ser på fuglene ved Slotssøen og i parken og håber på godt vejr. Preben Jensen (tlf. 22266925).

"Gå til fugl" ved Margrethe Sø tors. 28/5 kl. 10.30-13. Egedam 7, 6300 Gråsten. Kør efter adressen og fortsæt lige ud ind i skoven til P-plads. Kontakt: Helle Regitze Boesen (tlf. 40781620).

Natravnetur lør. 30/5 kl. 22-00. P-pladsen ved Bygma, Nørre Skærbækvej 61, Skærbæk. Kontakt: Inger Sønnichsen (tlf. 23629934).

Formiddagstur til Mjels Sø og Bundsø ons. 3/6 kl. 9-12. P-pladsen ved pumpehuset ved Mjels Sø. Absolut gode fuglesteder på Nordals. Sorthalset lappedykker er set de sidste år. Kontakt: Kaj Abildgaard (tlf. 30208456).

Vidåslusen ved Det Fremskudte Dige m.m. lør. 8/8 kl. 9-12. P-pladsen ved Det Fremskudte Dige i Margrethekogen. Vi vil se på vadefugle, ænder, terner, småfugle og rovfugle. Husk pas. Kontakt: Peter Kjer (tlf. 61150707).

LAD DANMARKS FUGLE ARVE EN RIG NATUR

SKRIV TESTAMENTE TIL FUGLEVÆRNSFONDEN

Fuglene og naturen er fælles gods, som vi alle har glæde af, og i Fugleværnsfonden skaber vi åndehuller i en stadig mere trængt natur, hvor alle er velkomne.

Fugleværnsfonden ejer og forvalter i dag 23 naturområder fordelt over hele landet. Dette er kun muligt takket være generøs økonomisk hjælp fra fugle- og naturelskere. Dit bidrag har derfor stor værdi.

Et bidrag eller en arv - uanset størrelse - er en gave, som omsættes til mere natur. For fugle, for folk og for fremtiden.

Fugleværnsfonden

FÅ MERE AT VIDE HER:

Klik ind på www.fuglevaernsfonden.dk/testamente
Ring til vores sekretariat på 3328 3839
Du kan også vælge at støtte her og nu på Mobile Pay 90682

Foto: Isbjerg af Torben Andersen

DOF SYDØSTJYLLAND

KONTAKT

Ture: Peter Mygind Leth. Tlf: 60 11 30 03.
Web: www.dof-sydstjylland.dk.

TURE

Dybvadsbro fre. 29/5 kl. 19-21.

Mødested p. pladsen ved Dybvadsbro Station, Egtvevej 123 Kolding.
Turleder: Bodil Kristensen (tlf. 24234922).

Natravnetur i Frederikshåb Plantage fre. 12/6 kl. 21.

Vestre rullebane (sidevej til Billund/Egtved landevejen) i plantagens nordvestlige hjørne. Turledere: Hans Pinstrup (tlf. 20488173) og Allan Bech (tlf. 30663915).

DOF SYDVESTJYLLAND

KONTAKT

Kim Mogensen, Dalsvinget 44,
7200 Grindsted
Tlf. 4059 2244
7200grind@gmail.com
Se også www.dofsydvest.dk

TURE

Filsø tirs. 2/6 kl. 18.30. P-pladsen ved Hovedbiblioteket, Nørregade 19 i Esbjerg. Tilmelding senest 1/6 kl. 18 til Sven Bødker (tlf. 40621370, 99procentabe@gmail.com).

Kongeåslusen og marsken nord for Ribe Å lør. 15/8 kl. 8. P-pladsen ved Hovedbiblioteket, Nørregade 19 i Esbjerg. Tilmelding senest 14/8 kl. 18 til Søren Peder Nielsen (tlf. 40875882). spnhjerting@gmail.com).

DOF VESTJYLLAND

KONTAKT

Formand: Lars Holm Hansen.
Tlf: 22 96 13 17.
Mail: formand@dofvestjylland.dk
Ture: Poul Krag. Tlf: 22 36 02 36.
Mail: poulkrag@tdcadsl.dk
Web: www.dofvestjylland.dk

TURE

Pomeransfluglene i Skjern Enge tirs. 12/5 kl. 18-20.

Fugletårnet ved vejen mellem Lønborg og Skjern. Turleder: Marianne Linnemann (tlf. 20145010, linnemann.marianne@gmail.com), Ole Amstrup og Tage Madsen.

Forårets fuglestemmer ved Skarrildhus tors. 14/5 kl. 19-21.

P-pladsen ved kursus ejendommen Skarrildhus, Sdr. Ommevej 4, 6933 Kibæk. Turleder: Flemming Thomasen (tlf. 30716648, flem0189@dblitt.dk).

Fugle ved Vester Palsgård søn. 17/5 kl. 10-12.

Palsgårdvej 9, 7362 Hampen. Turleder: John Toft Kristensen (john@1uz.dk).

Fuglenes Dag søn. 17/5. Fuglenes Dag er et landsdækkende arrangement. Læs mere på hjemmesiden.

Skestorke og vadefugle i Skjern Enge tirs. 7/7 kl. 10-12. I fugleskjulet ved vejen mellem Skjern og Lønborg. Turleder: Marianne Linnemann (tlf. 20145010, linnemann.marianne@gmail.com) og Tage Madsen

Bækbygård Strand og Vest Stadil Fjord lør. 1/8 kl. 7-11. P-pladsen ved Bækbygård Strand ca. 10 km nord for Søndervig. Turleder: Jens Ballegaard (tlf. 22821175, jballegaard@youmail.dk.dk).

Rovfugle i Skjern Enge søn. 16/8 kl. 13-16. I fugleskjulet ved vejen mellem Lønborg og Skjern.

Turleder: Laurids Andreassen (tlf. 42260316), Marianne Linnemann (tlf. 20145010, linnemann.marianne@gmail.com) og Tage Madsen.

GRÅSPURVENE

Specielt for SENIORE

KONTAKT

Peder J. Pedersen. Tlf: 97 46 84 81/23 67 88 75. Mail: seniorture@dofvestjylland.dk.

TURE

Natravne i Nørlund Plantage tirs. 16/6 kl. 20.

Naturcenter Harrild Hede på Fasterholtvej ca. 3. km øst for Fasterholt. Før mørket sænker sig, vil vi gå en 'kulturtur' langs engvandskanalerne og kigge på den restaurerede akvædukt. Efter kaffe/te kører vi nordpå til Nørlund Plantage og går ind på natravns matrikelnummer. Lad os håbe på en stille og rolig aften. Bo Daugaard (tlf. 23115341).

Heldagstur til Lille Vildmose ons. 19/8 kl. 8-17.

Sevel Kirke eller det høje brandtårn ved indkørslen til Hegnsvej, 9280 Storvorde, kl. 10. Vi vil besøge mosen for først og fremmest at se kongeørnene. På Hegnsvej kigges de vandfyldte grave efter for vadefugle, ænder, gæs og fouragerende rørhøge. Her er altid mulighed for en overraskelse. Senere køres ad Grønvej til den flotte Birkesø og fugletårnet ved Tofte Sø, hvor der yngler havørn, kongeørn og skarv. Måske traner og Elge. Husk en god madpakke og kaffe/te. Turen forgår i privatbiler (samkørsel fra Sevel Kirke). Turleder: Leif Novrup (tlf. 23315601, e-mail leifnovrup@pc.dk).

DOF ØSTJYLLAND

KONTAKT

Ole Bøgh Vinther, Tlf: 25 15 23 25.
Email: olebvinther@gmail.com
Web: www.dofoj.dk

TURE

Ørnbjerg Mølle og Ulstrup Å lør.

16/5. kl. 8-11. Ørnbjerg Mølle, Stubbevej 2A (øst for rute 21 mellem Feldballe og Ebeltoft, Djursland).

Damsbro Mose lør. 23/5 kl. 8. Hvor Damsbrovej krydser Lilleåen.

Vores Natur – tornskader og hedens andre fugle tirs. 26/5. kl. 19. P-plads v. Vrads Kirke

Nattergaletur ved Tåstrup Sø ons.

27/5. kl. 20. P-Pladsen ved Stjær skole, Stjærvej 100.

GRÅKRAGERNE

Specielt for SENIORE

TURE

Fussingø tirs. 12/5.

kl. 10-15. Parkeringspladsen ved Gammelhaven/Slotshalvøen ved Fussingø. Vi mødes på p-pladsen ved gammelhaven og går lidt rundt til de nærmeste observationsposter for at se hvad der er i skoven og på søen. Vi skal også en tur om til Mølledammen for at se om vi kan finde Isfuglen, og en tur i skoven vest for slottet. Måske er vi heldige også at få et glimt af Sortspætten.

Kølsen-Skals Eng sø man. 17/8.

kl. 10-15. Brunbankevej, 8831 Løgstrup. Vi mødes ved p-pladsen i svinget på Brunbankevej nord for Kølsen, og går i samlet trop ad Himmerlandsstien op til udløbet af Skals Å i Hjarbæk Fjord, hvor vi ser dels hvad der ligger på fjorden, dels

hvad der er på engene, og dels man der ligger på Kølsen-Skal Eng sø. Der er gode muligheder for rørdrum, rovfugle, vadefugle, blåhals, skægmejse og andre spændende ting.

FUGLEPIGERNE

Specielt for KVINDER

TURE

Bog Peters hytte ved Stubbe Sø på Mols lør. 16/5

kl. 12 – søn. 17/5 kl. 15. Max 15 deltagere. Turledere: Karen Sander (tlf. 61265522) og Rikke Rørbech (tlf. 22249850). Tilmelding til Rikke efter først til mølle princippet. Pris: 100,- kr. Læs mere på hjemmesiden.

Tunø lør. 20/6

kl. 9-16. Ved Tunø-færgen i Hou Havn. Tunøfærgens fartplan for juni 2020 kendes endnu ikke, men vi et godt bud er afgang fra Hou ca. kl. 9 og hjemrejse fra Tunø kl. ca. 16. Sejlturen varer omkring 50 min. Vi opdaterer med præcise tidspunkter, så snart vi kender sejlplanen. Returbillet til færgen koster 70 kr. (2019-priser). Turledere: Lotte Skjærbæk (tlf. 25775232) og Karen Sander Jensen (tlf. 61265522).

DOF NORDVESTJYLLAND

KONTAKT

Formand: Poul Hald Mortensen
Tlf: 20 12 20 85.
Mail: poulhaldm@gmail.com
Ture: Martin Høj Hansen.
Tlf: 87 51 41 52.
Mail: martin.hoj.hansen@gmail.com
Web: dof-nordvestjylland.dk

MØDER

Trækfuglekursus fra tirs. 11/8 – søn. 31/10. Kurset består af henholdsvis otte mødeaftener og fire ekskursioner.

Tilmelding senest 9/8. Læs mere på hjemmesiden. Kontakt: Martin Høj Hansen (tlf. 87514152).

TURE

Kølsen Eng tirs. 19/5

kl. 18.30-21. P-pladsen for enden af Brunbankevej nord for Kølsen. Turledere: Villy Lauritsen (tlf. 29436803) og Anni Stub (tlf. 21479681).

Fuglenes Dag ved Hald Sø søn. 31/5

kl. 6-9. P-pladsen bag Naturskolen ved Hald. Turledere: Poul Blicher Andersen (tlf. 86638818/30258818) og Villy Lauridsen.

Fuglenes dag ved Hanstholm

Fyr søn. 31/5

kl. 6-9. P-pladsen ved Hanstholm Fyr, Tårnvej 21, Hanstholm. Turledere: Søren M. Krag (tlf. 40292983), Elly Hansen (tlf. 29467553) og Bent Lyngklip Kjeldgaard (tlf. 97982059).

Natravne i Kompedal Plantage

søn. 21/6 kl. 22-24. P-pladsen på Urhanevej ved Mosedal. Bemærk, at kommer man fra (nord-)øst, fra Knudstrup, skal man fortsætte lige ud ad grusvejen, der hvor asfalten svinger til højre. Turleder: Olle Lilleør (tlf. 20789587).

Agger Tange man. 10/8

kl. 9-13. Agger Havn. Turleder: Hans Dahlgard (tlf. 26326160).

GRÅMEJSERNE

Specielt for SENIORE

TURE

Ndr. Feldborg Plantage man. 18/5

kl. 8-12. Vi starter med at gå en lille tur omkring Skovridergården og lytte til de mange småfugle, der er i området. Derefter kører vi til Rævekær, hvor der ofte ses eller høres vendehals, natravn og lille præstekrave. Herefter besøger vi sortspætterne, og håber på vi får mulighed for at

se de voksne fugle fodre deres unger. Pausen holder vi ved Tindalhus, så husk frokost/kaffe – kikkert evt. en fuglebog. Turledere: Keld Christensen (tlf. 21694803) og Anni O. Blohm (tlf. 28931072).

Nattergaletur i Skive Ådal tors. 28/5 kl. 19-22. Vor Frue Kirke, Frederiksdal Allé 1B Skive. I Skive er vi så heldige, at vi bynært har et helt fantastisk naturområde – nemlig Skive Ådal! Vi vil denne aften gå rundt i området og lytte til fuglenes sange, samt få gode huskereglere til, hvordan vi kan lære de forskellige fuglesanges særpræg. Nattergalens smukke sang satser vi på at høre flere steder i ådalen.

Tag endelig gerne fuglebog, kikkert samt lidt forfriskning med. Turledere: Anni Ooppelstrup og Verner Hansen.

De nordlige Vejler samt Bulbjerg ons. 17/5 kl. 8-13. Kærup Holmeskjulet, Fjordvej 23, Frøstrup. Ved Kærup Holme Skjulet håber vi på spændende terner, lappedykkere, ænder, rovfugle mm, og bagefter kører vi videre til Han Vejle skjulet, hvor vi kigger efter skægmejsje, blåhals, vandrikse og rørdrum. Herefter går turen til Bulbjerg, hvor vi bl.a. vil studere Danmarks eneste ridekoloni. Nær Bulbjerg er der også mulighed for sortstrubet bynkefugl og rødrygget tornskade. Turleder: Hans Dahlgaard (tlf. 26326160).

Vandretur omkring Rosborg Sø man. 6/7 kl. 9-13. Holstebrovej 173 Mønsted, Viborg.

På denne tur vil vi gå den "nye" blå rute på Finderup Øvelsesterræn rundt om Rosborg Sø. Landskabet er meget varieret og til tider noget kuperet. Men det er et helt enestående terræn, hvor vi har mulighed for at høre trompeterende traner, hedelærker og tikkende dobbeltbekkasiner og meget andet. Husk vandtæt fodtøj – ankelstøvler skulle være nok, samt forfriskninger til turen, som nok ikke er egnet for dårligt gående. Turleder: Anni O. Blohm (tlf. 28931072).

Pip på Askov Højskole

I samarbejde med leder af Vadehavscentret Klaus Melbye

Pomeransfugl

Vadehavscentret

Klaus Melbye

Mærk vingesuset fra naturens fascinerende skabninger
Nyd store oplevelser i det fri og oplev spændende foredrag på kurset **"Fugle i Naturen"**

20.–26. september 2020 / 7.–13. februar 2021

ASKOV
H Ø J S K O L E

Askov Højskole · Maltvej 1 · 6600 Vejen · Tlf. 7696 1800
· info@askov-hojkskole.dk · www.askov-hojkskole.dk

DOF NORDJYLLAND

KONTAKT

Formand: Peter Lund Kristensen
Tlf: 21 46 10 81
Mail: peterlundkristensen@gmail.com
Sekretær: Børge Søndergård
Tlf: 20 22 17 52 Mail: 2b@stofanet.dk
Web: www.dofnord.dk

MØDER

Fuglebiblioteket i Golfhuset i Aalborg har åbent ons. 3/6 kl. 10-12.
Du er velkommen til at kigge ind for at få en snak om bøger, fuglerejser, DOF-basen m.m. Vi har bøger, tur-rapporter og tidsskrifter, som alle medlemmer kan låne.

GRÅMEJSEERNORD

KONTAKT

Svend Erik Mikkelsen,
Tlf: 61 60 73 61,
mail: svemik45@hotmail.com.

Specielt for
SENIØRE

TURE

Nymølle Bæk tirs. 19/5 kl. 7.15-14.
Pendlerplads Vodskov nord, afkørsel 18. Alternativt p-plads Jyske Ås kl. 8. Pladsen ligger på Brøndbakvej, hvor Børndumvej går over i Skævevej. Vi kører først til Nymølle Bæk, hvor vi lytter på fuglesangen i skoven, der ligger smukt i et kuperet terræn. Derefter kører vi til Lunken Naturskole, hvor vi spiser madpakker. Vi slutter turen et tredje sted i Jyske Ås. Lunken. Der kan være sumpede strækninger på turen. Turledere: Peter Manstrup og Svend Erik Mikkelsen (tlf. 61607361).

Fosdalen, Svinkløv og Bulbjerg

man. 15/6 kl. 8. Kviklyst p-plads, Loftbrovej, Bouet eller ved Tranum Kirke kl. 9. Fosdalen er fin småfugle-lokalitet, hvor der er mulighed for at øve fuglenes stemmer. Vi kører derefter gennem Svinkløv Klitplantage til Svinklovene, hvorfra man kan nyde en storslået udsigt til Bulbjerg mod vest og Rubjerg Knude Fyr mod nord. Vi slutter med at køre til Bulbjerg for at se ridekolonien. Turen er en heldagstur, så husk rigeligt med mad- og drikkevarer. Turledere: Svend Erik Mikkelsen (tlf. 61607361) og Tscherning Clausen.

Læsø man. 17/8 - tirs. 18/8. Hold øje med DOF Nordjyllands hjemmeside eller kontakt Peter Manstrup for mere information. På turen har vi mest fokus på fuglene på de mange gode strandenge. Vi følger også med i, hvilke fugle der ses på øen op til de augustdage, turen gennemføres. Turledere: Peter Manstrup (tlf. 20540120), Poul Erik Sperling, Tscherning Clausen og Svend Erik Mikkelsen.

PÅ TUR MED DOF TRAVEL

FUGLEREJSER MED INDHOLD

SE DE MANGE TILBUD PÅ
VORES HJEMMESIDE:

WWW.DOFTRAVEL.DK

FUGLEREJSER OVER HELE VERDEN MED KVALIFICERED E OG ERFARNE LEDERE

Ture med Fugleværnsfonden

OBS! Vi gør opmærksom på, at vi kan være udfordret med hensyn til afholdelse af nedenstående ture. Som I kan se, har vi masser at tilbyde, men hold øje med turene på www.fuglevaernsfonden.dk, hvor vi løbende opdaterer i forhold til situationen i denne ekstraordinære tid. Lad os håbe, at vi ses derude!

Nivå Bugt Strandenge (1)

Fuglenes Dag - søndag 17. maj kl. 10
Formiddagstur - onsdag 20. maj kl. 10
Formiddagsfugletur - torsdag 25. juni kl. 10
Trækfugleaften - onsdag 22. juli kl. 19
Åbent Hus i tårnet - søndag 9. august kl. 10

Vaserne (2)

Fuglestemmetur - onsdag 13. maj kl. 10
Formiddagsfuglestemmetur - torsdag 28. maj kl. 10

Gundsømagle Sø (3)

Nattergalekoncert - mandag 25. maj kl. 10
Skægmejser - lørdag 6. juni kl. 9

Ravnstrup Sø (4)

Fuglestemmeaften - mandag 11. maj kl. 19
Fuglenes Dag - søndag 17. maj kl. 03
Fuglestemmeaften - mandag 18. maj kl. 19
Fuglestemmeaften - mandag 25. maj kl. 19
Høsttur med insekthoteller - søndag 16. august kl. 10

Nyord Enge (5)

Åbent Tårn - søndag 31. maj kl. 10

Barup Sø (6)

BioBlitz - lørdag 20. juni kl. 10
Nattergale og hæse hyl! - onsdag 24. juni kl. 20

Saksfjed/Hyllekrog (7)

Fuglenes Dag i Saksfjed - søndag 17. maj kl. 10
Forårstur til Saksfjed - onsdag 27. maj kl. 10
Fugletur ved Saksfjed - torsdag 11. juni kl. 10
De Vilde Blomsters Dag i Saksfjed - søndag 14. juni kl. 10
Tur til Hyllekrog - lørdag 18. juli kl. 10
Rovfugledage ved Hyllekrog - onsdag 19. august kl. 10

Sydlangeland (8)

Fugletur på Sydlangeland - søndag 7. juni kl. 10
Fugletur ved Gulstav Mose - søndag 14. juni kl. 10
Fugletur på Sydlangeland - søndag 2. august kl. 10

Bøjden Nor (9)

Travlhed på fugleøen - lørdag 16. maj kl. 10

Sølsted Mose (10)

Korsang i Sølsted Mose - tirsdag 19. maj kl. 19.30
Stemmer i mosen - fredag 5. juni kl. 20
De Vilde Blomsters Dag - søndag 14. juni kl. 10

Stormengene (11)

Højsæson for vadefugle - lørdag 15. august kl. 9

Stubbe Sø (12)

Fugletur - tirsdag 26. maj kl. 19

Svartingedal (13)

Fuglenes Dag - søndag 17. maj kl. 10

Rusland (14)

Fugletur til Rusland - onsdag 13. maj kl. 19
Fugletur til Rusland - onsdag 17. juni kl. 10
BioBlitz - lørdag 22. august kl. 10

Tjek www.fuglevaernsfonden.dk for detaljeret rutevejledning og yderligere information

Vi giver dig og Danmarks fugle en rig natur - følg med på

Vesterbrogade 140 • 1620 København V Tlf. 3328 3839 • Mail: fvf@dof.dk

Fugleværnsfonden

Fantastiske fugleoplevelser i Naturpark Vesterhavet og bekvem overnatning tæt på spændende natur
 Gode, isolerede hytter med bad og toilet udlejes hele året rundt.
 Oplev efterårstrækket ved Blåvandshuk – Se stormfugle ved Vesterhavet om vinteren – Gå på kratlusk i plantagen/på heden – Tilbring timevis ved Filsø med bl.a. havørne og en masse andre fugle. Måske du ser den store tornskade på vej derom. "Ta' fx et smut til Tipperne eller Skjern i foråret".
 "Afstande: Blåvandshuk og Skallingen 15 km, Filsø og Vrøgum Kær 10 km, Aal Plantage 8 km, Vejers Strand 1,5 km, Kallesmærsk Hede 1 km, Vejers Plantage 0 km." Opholdsstue og fælles køkken til mindre forsamlinger. Vejers Havvej 7, 6853 Vejers Strand. Tlf.: (+45) 75277054.
www.stjernercamping.dk.

FUGLE & NATUR
 – i det nordøstlige Island
 Søen Mývatn, fuglefljæde og meget, meget mere.
 Oplev fugle på alle hylder!
 Inkl. hvalsafari. Rejseleder: biolog Ib Krag Petersen.
 30.5. - 6.6. 2020

team-island.dk

Fugle og Naturrejser
Oman

21.-29. november
 Guide: Stig Jensen
 Pris kr. 18 900

Op til 175 arter i sol og varme
 Hent rejstes program på hjemmesiden

Scanbird ApS

www.scanbird.com

Limfjorden – Vejlerne
 Lunt lille træhus, smukt beliggende med helt fri udsigt over Arup Dæmning, fjord og reservat. Helårsbolig, enkelt indrettet til 2-4 pers., med tekøkken, bad, brændevogn og el-varme. Udlejes billigt på dags- eller ugebasis. **Tlf. 30 62 45 56.**
E-mail: lottelolk@outlook.dk
www.limfjorden-vejlerne.dk

Udlejes:
 Vedersø. 4 personer. Toppen af Vest Stadil Fjord. Hyggeligt velindrettet helårshus/ferielejlighed 50 m². Naturgrund ugeneret indhegnet, udsigtshøj. Udsigt til klitter og fredede strandenge. Stort fugletræk samt mulighed for 'lille' sort sol forår/efterår. Rørdrum høres, findes ved Nørre Sø 800m væk. Ynglende tårnfalke i haven. Rigt fugleliv, fodres hele året. Musvåge på foderbræt 25m fra huset. Ugepris: kr. 2.700,- (halv pris ved en person minus højsæson i juli og august). Rengøring kr. 300,- El afregnes. Pris pr. døgn, kr. 450,- for to personer/ 225,- for en person inkl. sengelinned og håndklæder. Hund er velkommen.
Henv. Anette Schmidt: 22 55 06 00.

Djursland, Stubbe Sø
 Sommerhus ("Bogpeters Hytte") midt i Fugleværnsfondens reservat ved Stubbe Sø udlejes (kun til DOF-medlemmer). Garanti for ynglende topmejs, broget fluesnapper, hedelærke og rødrygget tornskade. Adgang til søen og mulighed for dejlige ture i nærområdet. Ikke langt til Ebeltoft, badestrand og Djurslands turistattraktioner. Ingen fjernsyn – men fred og ro. Huset er på 80m² (6 pers./to soverum). 2600 kr/uge + el. Henv. Peter Lange, tlf.: 86 95 03 41 eller mail: peterlange@dofoj.dk. **Læs mere på www.dofoj.dk/bogpetershytte.**

Et absolut gennemført flot og virkelig charmerende sommerhus.
 Ved Stubbekøbing ligger dette herlige sommerhus "Oasen" fordelt på to grunde (samlet 1.638 m²) - beliggende ugeneret ud til et grønt område med et rigt fugle- og dyreliv tæt på trækruten. Sommerhuset er et velbygget og gedigent træhus opført i 2000 med et boligareal på 99 m² + en dejlig integreret udestue på 25 m², begge dele er sammenbygget med stort udhus/værksted på 35 m² og fremstår som en flot helhed. Bag udbygningen er der også et udhus. Pris: 1.225.000 kr. (vurderet til 1.350.000kr.). Se mere på Robinhus sagsnr. PLA-03186 eller ring til ejer på 5056 0036/ 2173 0517.

Sommerhus udlejes inde i Nationalpark Thy
 Ved landsbyen Svankær i Sydthy i et lille sommerhusområde: velholdt helårsisoleret træhus fra Trelleborg på 82 m² fordelt på hovedhus og anneks til max 5 personer. Herudover carport og vaskerum med vaskemaskine og rævask. Ugenert 6000 m² vidunderlig naturgrund omgivet af store træer med redekasser og rigt fugleliv, pæn græsplæne samt overdækket (18 m²) og åben (38 m²) terrasse. Danske og tyske TV-kanaler, trådløst internet, opvaske-maskine, brændevogn, varmepumpe, elvarme, havemøbler og grill. 6 km til Vesterhavet og 8 km til indkøb. Leje pr. uge: kr 4,500 + forbrug. Husdyr/rygning ikke tilladt. **Tlf.: 24 60 24 72, E-mail: Sondergaard_Jens@mail.dk**

Gammelt bondehus udlejes.

Huset er beliggende for enden af en markvej mellem Ringkøbing fjord og Stadil fjord 2 km fra Vesterhavet. Stedet er ideelt for fugle- og naturelskere. Huset har 4 soveværelser med 10 gode sovepladser. Dejlig ugenert have, terrasse og adgang til wi-fi. Pris pr. døgn 400 kr. + el. Kontakt 20401814 eller 123hjemmeside.dk/Mosehytten

STRØMPEHUSET - Sydmons

Nyrestaureret hus fra 1932 beliggende i den charmerende landsby Øster Assels. 4 B&B-værelser i hyggelig retro-stil med 2-3 senge, fællesrum, badeværelser og mulighed for enkel madlavning. Huset ligger tæt ved de kendte steder Thissingvig og Agerø med sæson for lysbuget knortegæs, hjejler, skægmejsjer og evt vandrefalk. Rørskove, strandenge, salt- og ferskvand. Et fint udgangspunkt for en familietur. Kort afstand til badestrand og dagligvarehandel.

Se mere på www.stroempehuset.dk

Natur & Fuglerejser

Sydportugal 10-17. sep kr. 8.985,-

Polens urskove 12-19. sep kr. 9.985,-

Estland 26. sep - 2. okt kr. 8.685,-

Costa Rica 21 jan - 4. feb kr. 25.875,-

Se alle vores rejser på williamsrejser.dk

Williams
rejser

fw@williams.dk Tlf. 2022 1990

V. Vedsted - Vadehavet

Hyggeligt, stråttækt ny-istandsat helårshus. 400m fra Nationalparken. 3 km til Mandø Ebbevej. Enkelt indrettet, 4-6 personer (4 senge + 2 madrasser, tre soverum). Fremragende internet. Udlejes på dags-, weekend- eller ugebasis: 2800 kr/uge + 300 forbrug. Henv. karennitschke@gmail.com

GAVEKORT TIL BIDRAGYDERE TIL DOF'S MEDIER

Mange medlemmer og ansatte bidrager med indhold til DOF's medier. Som en anerkendelse modtager bidragerne fremover gavekort til Naturbutikken efter flg. retningslinjer:

- 1) Anerkendelse for bidrag er som udgangspunkt symbolsk og kan ikke betragtes som aflønning.
- 2) Ansatte og medlemmer af hovedbestyrelserne i DOF og FVF modtager ikke gavekort for deres bidrag til DOF's medier, da de primært bidrager i arbejdstiden eller con amore.
- 3) Gavekortet udstedes første gang bidraget benyttes af DOF. Ved gentagelse/ genbrug i flere medier udstedes ikke yderligere gavekort.
- 4) Artikler på ca. 1500 – 2000 ord anerkendes med et gavekort til Naturbutikken på 200 kr.
- 5) Fotos anerkendes med gavekort til Naturbutikken således: A: 1 foto, 100 kr. / B: 2-4 fotos, 200 kr. / C: 5+ fotos, 300 kr.
- 6) Udstedelsen af gavekort foregår løbende i takt med at bidragene benyttes.

DANSK ORNITOLOGISK FORENING – DOF

DOF er landsforeningen for fuglebeskyttelse og fugleinteresserede

DOF er den danske afdeling af BirdLife International Vesterbrogade 138-140, 1620, København V
Telefon (alle hverdage 11-15): 3328 3800
email: dof@dof.dk . www.dof.dk

DOF's formand: Egon Østergaard tlf: 3116 2030,
email: egon.ostergaard@dof.dk

Indmeldelse i DOF: Sker ved indbetaling på DOF's bankkonto.

NB! Ny konto hos Merkur: reg. nr. 8401 konto nr. 1043118.

Støttebeløb til DOF's arbejde for fugle- og naturbeskyttelse, som er fradragsberettiget, kan indbetales på samme bankkonto.

Årlige kontingenter:

Kernemedlemmer:	kr. 520,00
Ungdomsmedl. (u.26 år):	kr. 265,00
Medlemmer:	kr. 370,00
Husstandsmedlemskab:	kr. 695,00

Fugleværnsfonden: Fugleværnsfonden er en almennyttig selvstændig fond, hvis formål er at købe og drive fugle- og naturreservater samt formidle viden og oplevelser herfra. Støttebeløb, som er fradragsberettiget, kan sættes ind på Fugleværnsfondens konto: reg.nr. 8401 kontonr. 104 5329.

Se mere på www.fuglevaernsfonden.dk eller kontakt på telefon 3328 3839/mail fvf@dof.dk.

Naturbutikken: Naturbutikken i Fuglenes Hus
tlf: 3328 3838

Åbningstider: Man.-fre. kl. 11-17.30, lør. 10-14.
www.naturbutikken.dk

Bor du i udlandet, kontakt da venligst DOF for nærmere oplysninger om priser.

DU KAN FINDE VORES PRODUKTER
HOS EKSKLUSIVE SPECIALISTFORHANDLERE
OG ONLINE PÅ WWW.SWAROVSKIOPTIK.COM

DEN NYE EL UBEGRÆNSET *PERFEKTION*

Den nye EL-familie fra SWAROVSKI OPTIK er den hidtil bedste. FieldPro-pakken bringer komfort og funktionalitet op på et helt nyt niveau. Den perfekte optiske ydelse og præcision, den enestående ergonomi og det forbedrede design er som prikken over i'et på dette teleoptiske mesterværk. Få endnu mere ud af de særlige øjeblikke – med SWAROVSKI OPTIK.

SEE THE UNSEEN
WWW.SWAROVSKIOPTIK.COM

SWAROVSKI
OPTIK